ТАХАН—В. И. ЛЕНИН ВАЬ ДИ

ЛЕНИНА ВАСКЕТАШ КХОАЧАШДЕШ

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

ШОАТТА, 22 апрель, 1967 шу. № 47 (4372). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

РСФСР искусствай заслуженни деятела П. Васильева дилла сурт.
ТАСС фотохроника.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 50 ШУ ДИЗАРА СИЙНА ШЕРАГIА ЙОАРЖАЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ! КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕЧА КЕРДА ТОЛАМАШ А ДОАХАШ НАКЪАГIОРГДА ВАЙ СИЙЛАХЬЧА ЮБИЛЕЙНА!

(КПСС ЦК ТIахьехамашцара).

Болх вIаштIехьбаьккхача

БIарг тIера па боаккхаш хьежа догдоагIа цхьатарра тIадаьннача Наьсарен района «Назрановский» совхоза Аьлтий - Юртарча отделенерча гурахьа дийнача ялаташка. Лакхача довкъа тIа улл отделене кхай тIара стан. Цигара Iочухьежача холу вIалла а юкъе йовкъаш йоацаш хьатIадаьннача ялатий баьццара форд.

Агротехнически лакхарча боарамах дIадийнад оаха гурахьа дув ялат, — йоах бригадира нов. Джамбуриева, — хIаьта хьахиннар гуш да. Шоаш хьийгача къих хьахинначох доккхал деш бIара а хьежаш велакъеж из.

Бригада кхаш леладераша 655 гектара тIа дIадийнача дерригача ялата аммиачни селитрапа подкормка яьй, хIаьта хIанз цу дерригача кхашка макхаш даьха доалаш латт. Стан уллача довкъа тIара Iочухьежача бIаргагу макхаш доахаш боахкача бригада дикагIа болча механизаторий трактораш — Мальцев Дмитре, Гамурзиев Бембулата, кхычар. Гурахьа дIадийнача ялата тIеххьарча гектараштa макхаш даьха йистебовлаш латт уж.

Аьрдехьа, дика кийчдаьча Iаьржача кхай тIа гIолла йода цхьа агрегат. Из я Амиров Кьурейша звеноцара гидуарргаш дIаювш йоалла агрегат. Барт тайна, хIара минот кхоеш сиха а дика а бу звено членаша шоай болх. Iурра денз сафралла гидуаргаш дIаювча балхаш деш я массехк агрегат, хIаьта массане а шоай смении заданеш тIеххоачаш а ю.

Отделене механизатораша лакхара социалистически дехкараш тIаийцад укх юбилейни шера. Цар лаьрхIад дIадахача шерарчул хIара гектара тIара йиъ центнер дуккагIа гидуаргаш кхее,—хIара гектара тIара шийтта центнер. Еррига гидуаргаш дIайийнай ши бIаь гектара тIа. Къамаьл дац декхараш кхоачашдара чIоагIа къахьега деза механизаторий. Дале а, уж тIаэцалехьа механизатораша техкар шоай де низ кхоачаргбола гIулакхаш. Цу тохкамо гучадаьккхар лакхара декхараш тIаэца йиш йолга. Царна гучадаьлар къахьегам дика вIаштIехьбоаккхе, лаьтта кийчдеча, ялат дIадувча ду балхаш дика дойя, дIадийнача ялата дика гIулакх дойя тIаийца декхараш кхоачашдергдолга.

ХIанз дика вIаштIехьбаьккхаб отделене къахьегам — механизатораша шин сменах бу болх, массаволча механизатораша дош делар агротехника бокъонаш кхоачашъе, деррига балхаш тIехдика де.

Нагахьа санна моллагIча цхьан механизатора балха юкъе брак нийсйолийте духхьал из цаI хинна ца Iеш материально - бехктокхаме хул ерригa коллектив. Цу дерригача гIулакхаша бехктокхаме хилар тIадожаду хIара механизатора.

Укх тIеххьарча массехк шерашкарчул дикагIа кийчдир бригале лаьтта. БIаьстан юхье хьалхарча деношка зяба аьхача лаьтта минеральни удобренеш тайсар, культиваци йир, пул тIехьагIа лаьттанцара тIоадал социяра шозза макхаш даьхар. Ший ханнахьа Iалашдир укхаза дикагIа дола фу а, хIаьта Iалашдаьча фуна шозза обработка йир.

Иштта дика вIаштIехьдаьккхад отделене шекара свекла дIаера гIулакх а. Из маьхера культура дIайийнай хIанзле 50 гектара тIа.

Отделене шурий-товарни фермана мошача доакъара конвейер тоаяра лаьрхIа балхаш а ду кхаш леладераша. Совхоза отделенешта юкъе эгтара хьалха дIайийра укхаза 35 гектара тIа суданка, 150 гектара тIа горохаца вIашагIъэбаь кен. ХIанз дIабувш латт отделене горох, мукх.

Кастта, — йоах механизатораша, — хьажкIаш дIае доладургда тхо. ХьажкIаш дIае лерхI отделене 450 гектара тIа. Лаьтта, техника, фу — деррига кийча да хьажкIаш дIаера.

БIаьстан кхашкара балхаш дIадоладеннача хьалхарча деношка белгалбаьлар къахьегама ударникаш, производстве хьалха латтараш. Шоай хьинар ца кходеш къахьегаш ба кхашка тракториcташ Килоев Бахьауддин, Мальцев Дмитрий, Торшхоев Махьмад-Сали, Арсамаков Iабдул-Хьамид, кхыбараш. Балха юкъе цIакха а брак ца нийсйолийташ хIара денна шоай сменни нормаш тIехкхоачашъю цар.

1-гIа Май тIакхоачаш деррига кхашкара балхаш даь бовла лаьрхIад отделене механизатораша.

Т. МУТАЛИЕВ.

БАЛХАШ СИХДАЬД

Наурски района «Победа» яхача совхоза кхоалагIча отделене шерра даьржад хIанз комсий кхашкара балхаш. 13 апреле еррига хьаяста эзаш хинна комсаш хьаьяста баьннаб укхаза. Комсаш яIара болх а латт чакхбоалаш. 220 гектар комсех 200 гектара тIара яраш хIанале яIай отделене. ДикагIа леладу комсаш яIара балхаш Курноскина А. П., Цыбина М. Л., Турков С. Ф. керте латтача бригадашка. Уж хIанз комсаш яIа а баьнна мугIараштa юкъе хьаxедаяь ухка ткъовронаш цIенъяь дIайоахаш боахк. Эггара лакхагIа дола хьоккхамаш доахар комсаш йоIача Галкина Раисас, Парина Егениас. Нормах дийнахьа 200 га яIа езача уж 1000 га яIа бовлар.

Цхьатарра шпалера тоеш а ба механизатораш. Из болх 150 гектара тIа чакхбаьккхаб укхаза.

М. СУЛТАНГИРЕЕВ.

ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА АКТИВА СОБРАНИ

Селхан Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама органий актива собрани хилар.

Собране дакъа лаьцараша ла а дийгIа, йийцар республика халкъа тIахьожама комитета председателa нов. Р. В. Вахаева 1966 шера республика халкъа тIахьожама органаша баьча балха итогехи 1967 юбилейни шера декхарехи лаьца яь доклад.

Доклад ювцача дакъа лаьцар: нн. П. Е. Аронова — крекинг-завода халкъа тIахьожама группа председателa Б. Г. Габисова — КПСС Урус-Мартана райкома хьалхарча секретара, А. И. Толстова — халкъа тIахьожама Грозненски городской комитета штате йоацача организационни отдела заведующе, В. И. Емельянова — Сунженски района «Победа» яхача колхоза председателa, В. А. Кушнаренкос — «Малгобекнефта» № 1 йолча тохкама кIоарга бурув деттача контора халкъа тIахьожама группа председателa, В. А. Селина — «Ермоловский» совхоза директора, Грозненски района халкъа тIахьожама комитета члена, И. А. Кулбужева — Наьсарен района «40 лет октября» яхача совхоза халкъа тIахьожама группа председателa, Г. Я. Черкевича — г. Грозне Октябрьски района халкъа тIахьожама комитета председателa, К. Ф. Дворящинас — Урус-Мартана районни потребительски общества халкъа тIахьожама группа председателa заместителa, М. А. Дорохова — КПСС обкома секретара.

Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара кийчо ярца дувзаденна Нохч-ГIалгIайчен промышленноста, гIишлошъяра, транспорта, колхозий, совхозий халкъа контролерашка кхайкарал дир собране дакъа лоацаш хиннараша.

Халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка партеи правительствай директиваш кхоачаш мишта ю хьожача хана халкъа тIахьожама органашта доккха новкъостал дарах а хьагучадаьха кхоачамбоацараш дIададахара чIоагIа оарцагIбаларах а халкъа тIахьожама активистий йоккхача группана маьхера совгIаташ делар.

Собране балхаца дакъа лаьцар СССР халкъа тIахьожама Комитета инспектора нов. Ю. К. Павловске.

Хьамзат ОСМИЕВ.

Массане юкъара

Лаьттан букъ тIа Iеча къамех —
Массанех а—
ГIулакх-оамал бе-бе доал,
Бакъда, царех хIара къаман —
Миччахь дахе, —
Малхах нийса дакъа доал.

Леду меттaш, даха мехкаш,
Хьунаш, лоамаш
ХIара къаман ший-ший да,
Бакъда, Ленин, сийлахь Ленин,
Из малх санна,
Массе къаман юкъар ва.

ГЕРМАНЕРЧА СОВЕТСКИ БIУНИЙ ГРУППА ТIЕМАХОШЦА нов. Л. И. БРЕЖНЕВ ВIАШАГIКХЕТАР

БЕРЛИН, 20 апрель. (ТАСС). Безамерча, дег тIарча къамаьлий хьалашка чакхдаьлар тахан Германе Социалистически единни парте VII-ча съезде яхача Советски Союза Коммунистически парте делегацена керте латта КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев Германерча Советски бIуний Группа цхьан даькъацарча тIемахошца вIашагIкхетар.

Митинге гулбеннача салташтен эпсараштен хьалхашка къамаьл дир новкъоста Л. И. Брежнева.

ВIашагIкхийттача бар СЕПГ ЦК Политбюро член Г. Миттаг, КПСС делегаце членаш — КПСС ЦК член, ГДР-рера СССР-а посол П. А. Абрасимов, КПСС ЦК членалла кандидат, КПСС московски горкома секретарь Р. Ф. Дементьева, Германерча Советски бIуний Группа главнокомандующи эскара инарал И. К. Кошевой, военни совета член, Германерча Советски бIуний Группа Политуправлене начальник инарал - полковник С. П. Восягин.

ДОТТАГIЛЕНИ ЦХЬАНА ЛЕЛАДЕЧА ГIУЛАКХИЙИ ДОГОВОР

КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателa Н. В. Подгорне, СССР Министрий Совета Председателa А. Н. Косыгина телеграмма яхьийтай Польски вIашагIкхийттача болхлой парте Центральни Комитета Хьалхарча секретарага В. Гомулкага, ПНР Паччахьалкхен Совета председателага Э. Охабага, ПНР Министрий Совета председателага Ю. Циранкевичага. КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, дерригача советски халкъа цIерагI уж а вежарашха долча польски халкъ а Советски Союзаи Польски Халкъа Республиканеи юкъерча доттагIала, цхьана леладеча гIулакхий, вIаши новкъостал дара хьакъехьарча договора 22 шу дизарца дувзаденна даькъала бувцаш а царна дика мел дар хилар ловш а.

Советско - польски договоро, йоах телеграмма тIа, «тешшаме гIулакх ду Советски Союзаи Польски Халкъа Республиканеи юкъерча дохаргдоацача доттагIалеи массе оагIорахьа цхьана леладеча гIулакхийи даькъе, новкъостал ду вай мехкашка социализми коммунизми хьалъяра декхараш толаме кхоачашдара, социализма мехкаш цхьоагIо йолаши кхотаденнен хулга дIахо чIоагIдара».

Шелковской района Кирова цIарагIча колхозе «Беларусь» яхача тракторашца тIа уттаю кхашта доьгIан хьисапе хий детта установкаш. Йолаш йолча техникан дикагIа пайда эцеи лаьтта хий дехкара балхаш сихагIа йистедахен вIаштIехьдал цар. Тракторашта тIа уттавча установкашца 2000 гектар лаьтта хий тоха лерхI колхозхоша.

СУРТА ТIА: гурахьа дIайийнача ялата хий детташ я установка.

Н. Кобиашвиле сурт.

ПАРТЕ ТIАХЬЕХ

Массехк ди мара дисадац адамий бIаьстен цIей—ЦхьоалагIа май тIакхача. Ший тайпара белгало йолаш да укх шерара Май: из да юбилейни шерара ЦхьоалагIа май. Цудухьа къаьстта деаш гIоздаьнна накъаболх цунна деррига советски нах.

Укх деношка мехка массе миIингe декаш да КПСС ЦК 1-ча Майга дола тIахьехамаш.

Даьнъала хилда 1-гIа Май, къахьегамхой дунен халкъашта юкъерча солидарноста ди, дерригача дунен болхлой класса барт-цхьоагIони вошалеи ди!

Советски наьха дегашка дужаш дек хьамсарча парте тIахьехама хIара дош.

Берригача советски наха санна, къахьегама толамашца жоп лу хьамсарча парте тIахьехамашта Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша а. ХIара денна толамаш совдоахаш къахьег цар юбилей сийна яьржача социалистически яхье. Май сийна доаха толамаш цар хетаду сийлахьча юбилейна. Доккхал де йиш йолаш ба республика къахьегамхой карагIдийннача толамех. Цар толамца кхоачашду Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара сийна тIаийца социалистически декхараш.

Республика промышленноста болхлоша валови промышленни продукци арахецара укх шера хьалхарча квартала план 103,2 процент кхоачашъяьй. Соахка цу юкъа арахийначунца нийсйича из хул 15 процент дукхагIа, планах 11,4 процент мара лакхъяла ца езача. Мехкдаьтта доаккхача промышленноста продукци 26 процент лакхъеннай, машинашъечеи металлообработкаи — 19 процент, химически промышленноста — 16 процент, кхачан промышленноста — 24 процент.

Промышленни предприятеша дикка балхаш даьд производства технически боарам лакхбара, механизаци автоматизаци яра, дикагIйола технологи производствана юкъекхахьара.

ЧIоагIа къахьийгад промышленносте къахьегама овсарле лакхъяра. Цу даькъе хьалхарча квартала план 101,8 процент кхоачашъяьй.

Дика толамаш даьхад планированеи экономически стимулированеи кердача системага яьннача «Грознефть» объединене мехкдаьтта управленеша.

Паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара хьалхарча квартала план тIеххоачашъяьй республика дуккхача колхозаша, совхозаша. ХIанз чуийнна кхашкара балхаш деш юбилейни шера лакхара хьувкъам чуэца дош денна къахьегаш ба вай кхаш леладераш.

Цхьабакъда, белгалдаханза даргдац балха юкъера кхоачамбоацараш а, хIана аьлча эггара дикагIча тайпара цIей деззар—из кхоачамбоацараш дIададахара теркам тIаберзабар за. Хьалхарча квартала план кхоачаш ца еш 10 предприяти йисай. Къаьстта доккха паччахьалкхен декхар тIа дисад «Терек» яхача мебельно-хьу чакхйоахача фирмана, «Трансмаш» яхача завода, Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода, Гудермески етта кирпишк еча завода, кхычарна.

Иштта паччахьалкхенна хьайбай продукташ дIаялара план кхоачаш ца еш колхозаши совхозаши я вай республике. Фуд цун керттера бахьан? Из да болх лертIа вIаштIехь ца баккхар. Цхьайолча предприятеша, колхозаша, совхозаша йолаш йолча торонехи резерваехи бизза пайда эцац, яьржача социалистически яхьа лертIа кулгалдац. Масала «Шалинский» совхозе хова кийчдаь хьалтехад декхараш, карара кара тела вымпелаш я. Юстара хьежача деррига лертIа да аьнна хеталу. Цхьабакъда, техкача гучадаьлар балха юкъе дукха формализм йолга. Хьайбаш леладераштa довзац шоай декхараш, хьайбай фермашка вIаштIехьдаьхадац хьайбай продуктивность лакхъяра, продукташка дIадодар лохдара хьалаш, шерра юкъедоаладаьдац моральнии материальнии безам совбаккхара гIулакх.

Цу тайпара хьалаш кхы дIахо ла метаргдац. Еррига торонаш оарцагI а яьха, хIара ди ударни хургдолаш вIаштIехьбаккха беза болх. Къахьегама толамашца белгалдаккха деза юбилейни шерара бIаьстен цIей — ЦхьоалагIа май. ТIехьаюсаш цхьаккха предприяти, боахам хилийта йиш яц. Республика промышленноста болхлой декхарийла ба балха юкъера кхоачамбоацараш лоацчача хана дIадоахаргдола гIулакх вIаштIехьдаккха, хьалха латтарий опытах кхетамца пайда эца. Болх тоабара торонаш йолаш я республике.

Къовсам лоаттабе Советски Iаьдала 50 шу дизара сийна тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара, промышленности юрта боахами айбара! Производства эффективность лакхъе, капитальни вложенеех пайда дикагIа эца, сихагIа караерзае керда мощносташ!

Уж дешаш хIара къахьегамхочун девиз а хинна дIаотта деза укх деношка.

Iалаьмате доккхий декхараш латт республика юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка. Сихденнад кхашкара балхаш. Беррига низ тIабахийта беза лоаццача хана уж толамца чакхдахара. Юбилейни шера тIаийца декхараш дизза кхоачашдара еррига торонаш оарцагIъяхар — из хIара юртбоахама къахьегамхочун сийлен декхар да.

Парте тIахьех:

Колхозхой, совхозий болхлой, юрта боахама специалисташ! Лакхбе юртбоахама культурай хьувкъами хьайбай продуктивности! Практикана хьинарегIа юкъехахьа Iилманеи техниканеи, хьалха латтача опытаи карагIдаьннараш! Къовсам лоаттабе юртбоахама производства эффективность лакхъяра!

Шеко яц Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошка хьамсарча парте тIахьехамашта къахьегама коталонашца жоп лургхиларах.

Даьнъала хийла Ленина [illegible] сийлахьа Советски Союза Коммунистически парти!

РОССИЙСКИ ФЕДЕРАЦИ: ТОЛАМЕ ДIАДОЛАДЕННАД ЮБИЛЕЙНИ ШУ

Российски Федераце промышленноста болхлоша, Советски Iаьдала 50 шу дизара сийна социалистически яхь а лаьца, ханал хьалха кхоачашъяьй производства берригача боараман промышленни продукце дукхагIа дола лоархIамегIара тайпаш арахецарaи йола 1967 шера хьалхарча квартала план. Цу хьакъехьа дувц РСФСР промышленносто 1967 шера хьалхарча квартале паччахьалкхен план кхоачашъяра итогех лаьца беча хоама тIа.

Хоама тIа йоах, дIадахача шера хьалхарча кварталаца нийсбича валови продукце боарам 10,7 процент лакхбенна6. Цу юкъа РСФСР промышленноста нхьаццадолча доакъоша дукхагIа яьккхай продукци: электроэнергии теплоэнергии — 10 процент, доагора промышленносто — 7, Iаьржачеи бесаш долчеи металлурге — 10, химически промышленносто —12, машиностроенеи металлообработкаи—12, хьун, хьу чакхйоахача, целлюлозно - каьхата промышленносто — 8, гIишлой материалий промышленносто — 9, яйгача промышленносто — 11, кхачан промышленносто — 10, культурно - бытовой гIулакхашта эша предметаш хьадеча — 13 процент.

Хьалхара квартал чакхйоалаш РСФСР-е планированеи экономически стимулированеи кердача система тIа яьхаяр кхы а эзар совгIа промышленни предприятеш, цу даькъе приборостроене, турбостроене, комбайностроене, кIадаш, даьреш, маргарин, ликер-къаракъ хьадеча, промышленноста дуккхача кхыча доакъой промышленни предприятеш а.

Кердача хьалашка болх беш хиннача предприятеша тIеххоачашъяьй продукцена реализаци ярей пайда баккхарен квартальни план. Реализаце боарам дIадахача шера хьалхарча кварталаца нийсбича 13 процент дукхагIа хиннаб, къахьегама овсарле лакхъеннай 8 процент. Хьалхарча квартале еррига продукции цун дукхагIа дола лоархIамегIара тайпаши хьадара план кхоачашъяьй РСФСР ерригача министерстваши ведомстваши.

РСФСР ЦСУ ший хоам тIа Iалаьмате дукха даннеш йоалаю къаьст - къаьстача министерствашa план кхоачашъярах а промышленни продукце лоархIамегIа дола тайпаш дукхагIа хьадарах а. Иштта белгалдоаккх халкъо леладу товараш а дукхагIа арахийца хилар. ТIеххоачашъяьй промышленносте къахьегама овсарле лакхъяра план. Къахьегама овсарле 7 процент совгIа лакхъеннай дIадахача шера хьалхарча кварталаца нийсбича. Продукци яккхарга дIабодамах лохбеннаб, пайдаш дукхагIа хиннад промышленносте.

ЦСУ хоама тIа йоах, промышленность бIарчча хьаийцача балхаш дика даьдале а, продукце цхьаццадола тайпаш хьадара план кхоачашъяьяц. (ТАСС).

ДАИМ АДАМИЙ ДЕГАШКА ЛАТТАРГЬЯ БАЬЧЧА ЕЗА ЦIИ!

ЛЕНИНАХ СОНА ДАГАДОАГIАРАШ

1919 шера Москве кремлевски курсашка деша вагIар со. Москве духхьашха хьайийлла комсостава советски пулеметни курсаш яр уж. Цу хана ший йишийца Марин Ильиничнайцеи сесагаца Надежда Константиновнайцеи Кремле вахар Владимир Ильич Ленин. Голландски пишк латтар цар квартире. Владимир Ильича квартира хьалхадеш латташ каст-каста дахча а нийца чуйода Надежда Константиновна е Мария Ильинична бIаргагора сона. Тхо, курсанташ. Цlеча Эскара командираш хила дезаш дола нах дукха дезар Владимир Ильича. Каст-каста газеташи, журналаши кхьдола каьхаташи бе а доахкаш тIехвоалаш вела а къеже моаршал хоаттар цо дежурни волча курсантага. Кхьметтел посте латтача курсанта цо ший цIагIара гIанл арадахьаш моттигаш а нийслора. Цкъа, посте а лаьтта чуьенача курсанта Булычева дийнар тхона:

дукха ураалттарах кIаьлвеннача сагачоа тара хиннадар са сибат. Сона юхе гIолла тIехвоалаш кIирвенна хьабIарахьежар сона Ильич. ЧIаккха чу а ваха ший цIагIара гIанл а дахьаш со латтача вера. Цхьан юкъах йист ца хулалуш латтийсар со. Iохайна вагIа меттел посте латташ къамаьл де а бокъо мичай часовой аз аьлча вела а венна, — аз толхайир из бокъе, — аьлар Владимир Ильича. ГIанл дахьаш воагIаш ше ена повилло тIахьекха маькха чIегилг елар сона Ильича. Из аз яьлла юхера дIа а валанзар. Долчча бесса аз шийга дIадийнача, караула начальника аьлар сога: «Ишта ва Ленин дукхагIбаращца, хIаьта вай служба шийна ца йовзилга а дац цун из».

Дукха болх бора Владимир Ильича. Къаьстта дукха бора цо болх 1919 шоллагIча ах шера. Вай мехка халагIа йола ха яр из. Селла дукха болх бешше а безаме, сиха вар Ленин. Сиха дар Владимира болар а. Совнаркоме посте латташ ший кабинетера ара а ваьнна дIаводаш латта Ленин бIаргавайра сона. Цун юхь бIаргато безам эттар са. Цхьабакъла, велла лагIашта тIа гIолла из IокIалвалларах лийрхIар кхоачаш хиланзар.

Селла ше мукъа воаццаше а физически къахьега ха корайоагIар Ленина. Цкъа Iай бийсанна дар из. Ара буран яр, дерригa наькъаш кIалдихьа лай бIарчча гувнаш латтар. Цу бийсанна карауле разводящий вар со. Караульни помещени лораеш латтача курсанта дIахьажал аьнна кулг дIахьожалир. Белаца наькъаш тIара лоа хIадоаккхаш воаллар Ленин. Бийсанна ши сахьат даьлча смена а нийца араваьлар со. ХIанза бел яхьаш вена Ленин вар укхаза. — аьлар часовойя.— Шийла хетий хьона, новкъост, хIама дергац, кастта хувцалургва хьо, аьнна вахар из. Шин сахьата совгIа болх бир цо Боровицке наIарашка бодача наькъ тIара лоа дIадоаккхаш.

Дика дагадоагIа сона ерригача Россе эггара хьалха субботник хинна ди. Субботнике дакъа лоаццаш бар кремлевски курсашка деша багIаш хинна курсанташ а. 1920 шера 1-гIча мая Кремле ков цIендеш дар тхо. ХIа аьнна тхоай болх оаха дIаболабешше а шорттига «Ильич!» аьнна оалаш хезар сона. Юхахьежача сихха воагIаш латта Владимир Ильич бIаргавайра сона. Тиша костюм а ювхаш керта тIа болхлой кепка а туллаш вар из. Ше хьатIакхоаччаше болх бе волавелар Владимир Ильич. Фотографаша го бир Ленина. — ХIанз фул оаш лелалер. — аьлар Ленина, — сихха из гIулакх дита а дите болх бе дIаотталаш. ДIабахар фотографаш. ХIаьта а царех цхьабараштa Ленин белаж тIа хенаш дIаккхухьаш воаллаш цун сурт такха карагIаьлар. Дийнахьа 3—4 сахьат (белгтала дагадагIац сона) даллалца хилар субботник. Субботник йистедаллалца хилар Ленин а. Цу дийнахьа Свердлова цIерагIча майда тIа (Карл Маркса памятник отталеш дукха нах гулбелар. Владимир Ильич Ленин а вар цига. Эггара хьалхара кхера бегIар цо. Цул тIехьагIа митинге наха хьалхашка къамаьл дир. Со а вар цу митинге. Цу дийнахьа «Прохоровская мануфактура» яхача фабрика болхлой митинге а къамаьл дир Владимир Ильича.

«Съездашка, конференцешка, Коминтерна пленуме из лоравеча хана се юкъе хиларах бIаргагора сона Ленин. Цхьаькха дагадоагIа сона.

Доккхача театра зал нахах хьалйиза яр. Президиуме ший моттигаш дIалаьцар. ЦIаьхха Ильич воагIа аьнна хьахезар сона. Сцена йолчагахьара хьачу а ваьнна Президиуме стола йистте Iохайра Ленин. Цун сий деш хьал а гIайтта массехк минута уралаьттаргала чу баьгIа нах.

Къамаьл де аьнна трибуна дIатIаваххача зал кхайкаеш тIоараш деттар наха. Залера гIар-тата дижарга хьежаш ший сахьата дIоагIа хьувзалеш лаьттар Владимир Ильич. Наха цун сийдеш детта тIоараш кхы сена а ца сеца къамаьл де волавелар из. Дег чу лужаш дар хIара цо оалаш дола дош. Цу чу мел ваьгIар дерг дилла цо деча къамаьлага ладувгIаш вар.

Дукха езар Владимир Ильича музыка, иллеш. Дика салаIа ховра цунна. Доккхача театра зале съезда сийна отталаьча концерте хилар со. В. И. Ленин а вар концертага хьожаш. Артисташа яьча выступленешта раьза волаш ерригача залаца тIоараш деттар цо. Цкъа Кремле Свердлова цIерагIча зале художественни самодеятельноста концерт душ дар тхо. Цига яр Пятницке цIерагIа йола хор а. (Цу хана духхьашха вIашагIъелла яр из). Концерт йистедаьлча хора кулгалхо ше волча тIа а вийха Совнаркоме чуотта аьлар цо. Цул тIехьагIа Москвеи Советски Союза массайолча городашкеи концерташ тела йолаелар. Пятницке цIерагIа йола хор.

Дийша йистедаьлча Кремлевски майдан тIа парад хилар тха. Парад хьаэцаш вар В. И. Ленин. Парад чакхъяьлча тхоца дIаэтта сурт даьккхар Владимир Ильича. Цхьабакъла, дика даьнналацар тха сурташ. Юха а тхоашца сурташ даха вийхар оаха Ленин. Раьза хилар Владимир Ильич. Дукха ха ялале тхоай школа подъезда юхе В. И. Ленинаца сурташ даьхар оаха. Iалам дукха дезар Владимир Ильича. Шийна гонахьарча наха из дезалалийта а хьожар из. Iалама рузкъаш доалдераш уж телхадераш вIалла безацар цунна. Совнаркоме часовой волаш со латташ Ленина приемни чу вагIар Горки яхача салоIача Цlен комендант. Парке ягIа корсам дIаяккхарах Ленина шийна даьча тaIазарах лаьца хала а хеташ дийцар цо. Йоккха ши корсам ягIаш хиннай парке. Уж хоза хеташ каст-каста царга хьежаш хиннав В. И. Ленин. Царех цаI йокъалуш латташ санна хийттал коменданта. Из корсам хоадаяь дIаяккха аьннад цо. Горке ваха волаш шийна эггара дукхагIа еза га йоаццилга зийнад Владимир Ильича. Корсам коменданта приказанех дIаяьккхалга шийна хайча эгIаз а ваха административни взыскани еннай цо цунна.

Ишттa дагадоагIа сона сийлен баьччаца В. И. Ленинаца хинна вIашагIкхетараш.

М. К. КЛИМОВ,
персональни пенсионер.

СИЙ ЛАКХА ЛОАТТАДУ

ДЕНГАРА денга гарга гIерт Советски Iаьдала 50 шу дузача дезача цIейна. Цу денна сийленца накъаяхара хьинаре къахьегаш я Грозненски крекинг-завода Кошевой Олега цIи лелаеча № 15—16 йолча коммунистически къахьегама установка коллектив. Тха установка технологашa социалистически яхь лелаю № 1—2 йолча установка коллективаца. Пятилетка хьалхарча шин шера план 7-гIа ноябрь тIакхачалехьа кхоачашъе лерхI шинна а коллективо.

Тешшаме ала йиш я цу коллективаша уж декхараш толамца кхоачашдергIа аьнна, хIана аьлча пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашйир установка коллективо, во лелац гIулакхаш укх шера а.

Соахка шоллагIча ах шера Ерригсоюзни социалистически яхьа итогех кхоалагIа моттиг а хьожаеш, 5 бIаь сом премии елар тха установка коллективана. Дика къахьег укх шера а тха коллективо. Хьалхарча квартала план 26-ча марта кхоачашйир.

ЦхьоалагIча майнен В. И. Ленин ваьча денен сийленца накъаенай установка коллектив, 15-ча апреле кхоачашъяьй цо биъ бетта план, планал совгIа хIаналехьа арахийцай массехк эзар тонн сийрдача мехкдаьтта продукци. Ши-шегIа хьахиннадац уж толамаш. ХIаране хьинар кхоца деш къахьег, йоккха опыт йолча технологаша керда балха баьхкача наха шоай опыт дIалу. Царех я Заводской райсовета депутат И. Мороз, вокхагIвола оператор Г. Масленкин. Дукха болхлой школашка деша а багIаш шоай квалификаци лакхъеш ба. Мехкдаьтта техникум чакхъяьккхай Л. Мищенкос, В. Сологубова, хIанз диплома защита еш ва А. Демьяненко. Мехкдаьтта институт чакх а яьккха завода производственни отдела инженер я Ф. Кузнецова. Дукха ба хIанз деша багIаш а.

1963-ча шера денз коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеш, цу цIера сий лакха лоаттадеш хьайоагIа коллектив. Диаза хьалхара моттиг яьккхай установка технологаша Ерригсоюзни социалистически яхье. Цу даькъе йоккха засдуга я установка партийни организаце. Партийни организаце хан-ханнахьа итогаш ю баьча балха, балха тIа нийсденна кхоачамбоацараш дIадахара наькъаш белгалдоах, тIаийца социалистически декхараши паччахьалкхен плани ханал хьалха кхоачашъяра установка коллектив оарцагIйоакхх.

Тха коллективо чIоагIа терко ю производства эстетика лакхъяра деша. Установка коа дIаегIай 70 зизай кIотарг, 40 кустарника кIотарг, комсаш. Производственни помещенена кIир техай, оборудовани басараш хьекхад. Хьалъяь йоалаш латт йоккха бытови помещени.

Н. КОНОНЕНКО.
крекинг-завода № 15—16 йолча установка начальник.

БIаьхеи сийрден къахьегама никъ ба гIишлошъеча Бакаева Казимата хьабенар. 1949-ча шера денз гIишлошъеча болх беш я из. 1961-ча шера денз цо болх бу «Чечингсельстрой» треста № 4 йолча гIишлон-монтажни управлене.

— Советски Iаьдал даладехьа вайнаьха кхалсага цIаккха дага ца хиннар, цун догдоахилга доаццар хиннал са вахаре, со санна болча дуккхача вайнаьха кхалнаьха вахаре а,—аьлар Бакаева Казимата. Из да а да ишта. Цох яьй РСФСР заслуженни гIишлошъер, из хержай Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета депутаталла, хIаьта хьинаре къахьегаш цо хьабенача сийлен наькъа лакха мах а баьб, цунна еннай В. И. Ленина орден.

СУРТА ТIА: штукатур Бакаева Казимат. И. Плиева сурт.

Грозненски ГАРО заводе ткъо шу хьалха балха вера Широков Федор Павлович. Цу хана денз дукха хувцамаш хиннад заводе а цун вахаре а. ХIанз слесаря-инструментальщика эггара лакхагIа йола 6 разряд я.

Хьинар долча слесара чIоагIа сий ду завода коллективо. 1962-ча шера керда механизм хьаярах борза медаль елар цунна, хIаьта 1966-ча шера денз цун наькха тIа лепаш я Ленина орден — вай мехка эггара дезагIа дола совгIат. В. И. Ленин ваь ди деззеча денна лакхача къахьегама толамашца накъавенав Ленина орден лелаю нов. Широков. ДIахо йодача хана кхы а дикагIа къахьегаргда аз,—йоах цо.

СУРТА ТIА: слесарь-инструментальщик Ф. П. Широков.

И. Плиева сурт.

ДУКХАГIА ДОАККХ МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗИ

ТАХАН дунен тIарча дерригача прогрессивни адамаша дезду Сийлахь-воккха баьччa хьехархо В. И. Ленин ваь ди. Цу дезача денна лакхача къахьегама толамашца накъабоагIа советски нах.

Общественни производство детIаккхувлача, коммунизм хьалъеча къахьегама овсарле хоадам болаш лоархIаме хилар Iилман ларда тIа кIоаргга анализ а яь хьахьекхаь В. И. Ленина **«Къахьегама овсарле, — яьхад цо, — из да, бух соццаш аьлча, керда общественни строй котьялара эггара лоархIамегIардар, эггара керттердар».**

В. И. Ленина васкеташ кхоачаш а деш, вай парте чIоагIа йоакхо ю къахьегама овсарле лакхъяра дешай. Укх пятилеткаш 35 процент лакхлургья къахьегама овсарле вай мехкарча промышленносте. Юкъера лаьрхIача къахьегама овсарле шера 1,5-за лакхагIа хургья дIаяхача семилетка шерашка хинначул.

Къахьегама овсарле лакхъяра чIоагIа къовсам лоаттабу «Старогрознефть» НПУ мехкдаьттахой коллективо а. ТIаийцача социалистически декхарех хьалхарча квартале къахьегама овсарле лакхъяла езаш яр 2 процент, хIаьта из лакхъеннай 2,4 процент, дIадахача шера цу юкъах хинначул 2,9 процент. 1966-ча шерен укх шера хьалхарча кварталеи планах лаьрхIачул совгIа паччахьалкхенна баь пайда цхьа миллиони 618 эзари сом да.

Октябра 50 шу дузача денна сийленца накъадахара йола социалистически яхь вай республике дIайолаяьр тха мехкдаьттахой коллектив я. Из дар 1966 шера. Во дац цу яхье коллективо доаха толамаш.

Партийни, профсоюзни, боахама организацеша дукха балхаш ду коллективашта юкъе шерагIа социалистически яхь йоаржаяра, коммунистически къахьегама сийлен цIи лаккхийтара. Яхье дизза дакъа лоац болхлоша, инженераша, техникаша, гIулакхерча наха. ХIанзлехьа мехкдаьтта промыслови управленерча 45 бригадана, участкана еннай коммунистически къахьегама сийлен цIи. хIаьта коммунистически къахьегама ударник яха цIи еннай 4 бIаь совгIача болхлочоа. Из сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабеш я 105 бригадеи участоки, 395 болхло.

Октябра цIей сийна соахка тIаийца социалистически декхараш мишта кхоачашду мехкдаьтта промыслови управлене коллективо? ДIадахача шера даьккха мехкдаьттеи газа 1965-ча шерарчул 1,64-за дукхагIа да, тIаийцача социалистически декхарех 1,5-за мара хила ца дезача. Укх шера хьалхарча кварталe яьккха газа мехкдаьттен 1965-ча шера даьккхачул 3,4-за дукхагIа да, тIаийцача декхарех 2,2-за мара хила ца дезача.

ДIадахача шерен укха шера хьалхарча кварталеи планал совгIа даьккха «Iаьржа дошув» 73,7 эзар тонни газ 64,9 миллион кубически метри я. Октябра дезача цIей сийна тIаийца социалистически декхараш дукха хIама на эпшаш хIаналехьа кхоачашдаьд мехкдаьттахоша. Социалистически декхарех из деза ди хьатIаккхачалехьа планал совгIа даккха дезаш хинна мехкдаьтта 80 эзар тонни газ 70 миллион кубически метри яр. Паччахьалкхенна пайда бара даькъера социалистически декхараш хIаналехьа тIеххоачашдаьд. 1,7 миллион гаргга сом пайда баьб. Хьадоаккхача мехкдаьттаги гаагеи дIабода мах 3,9 процент лохбаьб.

Хьалхашка латта декхараш ханал хьалха кхоачаш а деш, мехкдаьтта доалла керда ши моттиг хьайийллай. ЦаI — Врагунски довкъашкеи вож Старогрозненски къаьнача майда тIеи.

Укх шера планах лаьрхIачул совгIа тIехкIоаргача скважинашта теха бурув 1169 метр я. Мехкдаьттахой хьалаш тоадара а дукха балхаш даьд управлене. Хьалделадаьд 70 квартира хула наха чуIе цIа, 140 моттиг йола берий беш, хьалъяь йоалаш латт 240 моттиг йола «Спутник» яха пионерски лагерь.

Уж толамаш даха вIаштIехьдаьннад бригадаша, участкаша, сменаша шерра социалистически яхь а йоаржаяь къахьегарах. Цу даькъе дикка новкъостал даьд къахьегам вIаштIехьбаккхара прогрессивни формаш производства юкъеяккхаро. мехкдаьтта скважинашка телеуправлени хургйола гIулакх даро. Дуккхача производства халача процессашта автоматизаци механизаци яьй.

Ер шоллагIа шу да тха мехкдаьтта промыслови управлене планированен экономически стимулированен кердача системах болх бу. Дикка лакхъеннай производства эффективность. хьадоаккха мехкдаьттеи гази, продукцена реализаци яра плани социалистически декхараши тIеххоачашдаьд. Лакхъеннай производства рентабельность. Хьахиннай производство дегIайоалаяра ,социально-культурни мероприятей. наха чуIе цIенош хьалдара, болхлошта поощрени яра фондаш.

Социалистически яхье хьалха латт нов. Хачатуров керте латта цхьоалагIча промысла коллектив. ДIадахача шера Ерригсоюзни социалистически яхье шоллагIа моттиг а йоаккхаш эзар сом премии нийца нов. Горепекин керте латта Хаян-Корт яхача участка коллектив. Укх шера март бетта цу участка коллективана хьожаьй «Старогрознефть» НПУ карара кара тела ЦIе байракх. Ишттa дика къахьегаш я Ю. П. Пересуньнес кулгалду шоллагIча метолах мехкдаьтта доахача цеха коллектив. Массехказа КПСС Старопромысловски райкомен райисполкомен карара кара тела ЦIе байракх еннай цунна. Хьинаре къахьегарца белгальяьнна я ни. Сушко. Шулинин, Селинов, Попов керте латта бурувлеттарий бригадаш а.

Ди тIехьа гаргга гIерт Октябра 50 шу дуза деза цIей. Укх юхейисача хана къахьегамхоша кхы а лакхъе еза къахьегама овсарле, цу дезача цIей сийна тIаийна декхараш ханал хьалха кхоачашдара.

А. ЗУБОВ.

ЦЮРИХ—50 ШУ ДАЬЛЧА

«Революционно - интернационалистически болх дIахо бахьара Швейцарера Россе дIадолхаш... оаха шуга новкъостий салам-моаршал а лу, хIаьта эмигранташца новкъосташа санна дика гIулакхаш оаш лелаларах кIоаргга дег тIара новкъостий баркал а оал оаха шоана», — цу тайпарча дIайхача дешаща 50 шу хьалха Швейцаре къахьегамхой Iадика а ювцаш царна ловца баькхар В. И. Ленина. Эмиграце Швейцаре баьхача, 1917-ча шера 9-ча апреле Россе бахка аьнна арабаьннача большевикий группо тIадилларах яздаьдар из «Швейцарски болхлой Iадика ювцаш дола письмо».

Из письмо яздаь а В. И. Ленин Петрограде ваха араваьнна а шовзткъе итт шу дизара хетаь статьяш я дуккхача швейцарски газеташ тIа. В. И. Ленин а партега гIоллара цун новкъостий а шоай даьй-мехка цIабаха аьнна арабаьнна йолча Цюрих яхача городе арадувлаш а дикка хIама отташ а долча «Нойе цюрхер цайтунг» яхача газето бIарчча оагIув хетаяьй цу деша.

Цхьабакъла, цу буржуазни газето шийна хеттача тайпара йоашх Россе революционни исторе цхьаццайола моттигаш. Вешта ишта цо из ца дича-м из тамаш йолаш а ма дарий. ХIаьта а «Нойе цюрхер цайтунга» мукIарло ду Октябрьски революци кийчъяра а чакхъяккхара а Iалаьмате боккхача лоархIаме В. И. Ленин хилара. Россе а дунен а исторе чу керда юкъ хьайийллар Октябрьски революце. аьнна хет, Октябрана вIалла а безам тIабаханза долча газета. Коминтерна конгресса президиуме вагIаш даьккха В. И. Ленина сурт а тIатехар «Нойе цюрхер цайтунга». Владимир Ильича уллув ватIа, ховш махиллара, Ленини кхыбола большевикаш - эмигранташи Россе цIабоагIалга вIаштIехьлаккха новкъостал даь вола швейцарец Фрик Платнер.

Швейцарски социалистий органо. «Фольксрехт» яхача газето (шовзткъе итт шу совгIа хьалха кепаетташ цу тIа арайийнинай Ленина статьяш, цу даькъе «Эрсий революце РСДРП декхарах» яха цун болх а) вIаштта кхаь кIира арайоах Швейцаре вахаш Ленина яьккхача тIехххьарча ханан из Даьй - мехка цIавахарaи хетаяь дуккха статьяш.

Ленинен Советски мехкен дотгIашта а цун хьехачи цо хьаяь социалистически паччахьалкхен гоама ярашта а укх деношка дагалоахаш цхьа цIеной да Цюрихе.

Уж да Шпигельгассе улицагIа. № 14 йола цIеной. Города къаьнарча даькъа тIа, вIамигача майдан тIа университета гаьна доаццаш дагIа цхьаза вIаштаралаь цIеной. Гонахьа дагIача кхыча цIеношта юкъе цхьанна хIаманца а белгалдаргIацар уж цIеной, нагахьа санна кхоалагIча этажа нийсса хургдолаш цига хьалтехха мемориальни доска ца доалларе: «1916-ча шера 21-ча феврале денз 1917-ча шера 9-ча апреле кхаччалца укхаза ваьхав эрсий революце баьчча Ленин».

Укх цIеношка хезар Владимир Ильича: «Эрсий самодержави дIаьккхай!» — яха дешаш. Цу дешай маIан бахьанне из ваьха а, цо Iалаьмате чIоагIа болх баь а, дуккхача шерашка къовсам лоаттабаь а дешаш дар уж. Кхо кIира даьнначул тIехьагIа укхазара Цюрихера Россе вера из болхлойи ахархойи Iаьдал отталар цухьа.

Женева.

Георгий ДРАГУНОВ,
ТАСС корреспондент.

Шерлуши тоалуши латт г. Ульяновски — В. И. Ленин ваь моттиг. Укх тIеххьарча шерашка чуIеча цIеной керда кварталаш хьалъяьй укхаза. Къаьстта чIоагIа лел балхаш Засвияжье — города кердача болхлой районе. Гаьна яц Ульяновск Поволжьерча хозагIа йолча городех цаI а хинна дIаэттаргйола ха.

СУРТА ТIА: Волгана йистера «Рассвет» яха кинотеатр.

Ю. Бармина сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛЕНИНА ЦIЕРАГIЧА КОЛХОЗЕ

Шерагара шерага чIоагIлу тха колхоза экономика. Парте XXIII-ча съезден КПСС ЦК мартовски Пленумен (1965 ш.) решенеш кхоачашъеш артела къахьегамхоша шоай дерригa низаш тIадахийтал юрта боахама продукташ дукхагIа яхара. КIезига дехол яц паччахьалкхенга дулх. шура, ялат, баьцалдараш йохкарах колхоза хьатIайоагIар. ДIадахача пятилетка хьалхарча шера ерригa хинна дохол 813 эзар сом дар. Цу даькъе растениеводствах 424 эзар сом. хьайбай боахамах 335 эзар сом. Цена пайда 435 эзар сом хилар колхоза.

По хьахьокх хIара шера даьтта лелалара культурен цунца цхьана хьайбаш лелаеча фермай продуктивности лакхлулга. ХIаьта ховш махиллара из вIаштIехьлаккха йиш хургьяцар берригача колхозхоша къахьегама овсарле лакха йолаш. творчески уйла тIаяхийта болх беш хилча мара.

Укх юбилейни шера паччахьалкхенга ка болча ялата 1810 тонн, хьажкIа 300 тонн, дулха 130 тонн, шура 310 тонн, тха 170 центнер дIадала социалистически декхараш тIаийцад колхозхоша. Уж толамца кхоачашдара колхозхой къахьегам нийса вIаштIехьбаккхара боккха терком тIабахийтаб колхоза правленен партийни организацей.

Соахка гурахьа хьувкъама дард йоллаш дика гIулакх даьча лаьтта лоаццача агротехнически хана 2150 гектара тIа гурахьа юв культураш дIайийра, цу даькъе кIа — 1300 гектар. юхедисача лаьтта ялатийнеи мошача доакъараи лаьрхIа мукх. рожь. кхыйола юртбоахача культураш. Ялат дIаделеи цул тIехьагIеи хий дехкача 1007 гектара тIа лаьттана чуьолийташ хий диллар. БIаьстан юхье юв культураш дIаювргйола дерригa лаьтта бIаьсти аха цхьа гектар ца юташ зиба аьхар. Кхашка гIулакх де йиш хургйола ха хьатIаотташе лаьттанцара тIоадал сопаеш тIехьа катокаш тоххаеш макха баькхар механизатораша. Гурахьа йийнача культурашта догIан хьисапе хий тохаш ДДН-45 яха шиъ ДДА-100 яха цаIи установкаш я.

Юбилейни бIаьсти хьатIакхачарга сатийсача колхозхоша цхьатарра кхашка араяьхар сеялкаш тIехьайола агрегаташ. ТIехьа яьннача бIаьстено культураш дIаюв ха тIехьатеттале а бIаьстан юхье юв ерригa культураш сийлахь-воккха В. И. Ленин ваь ди тIакхоачаш дIайийна даьннад тхо: гидвараш 500 гектара тIа. горох — 200 гектара тIа. кен — 150 гектара тIа. цкъа дIайийча цхьан шера тIайоала баьцаш 173 гектара тIа.

ХIаца ерригa уйла хьалха хьалоала баьцалдараш дIадера тIаерзаяьй колхозхоша.

ХIара гектара хьувкъам лакхбара кхаш лелалерашта чIоагIа новкъостал ду. удобренеша. Цудухьа бIаьстан юхье юв культураш дIаювргйолча ворхI бIаь гаргга тонн моттигерен хIара гектара ши центнер кхоачийташ минеральни удобренеш тайсар.

Ер шу дIадолалушше шоаш тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара ерригa торонаш оарцагIъяьхар колхоза хьайбаш лелалераша. Укх шера хьалхарча квартале паччахьалкхенга дулх дIадалара план 176 процент кхоачашъяьй. хIаьта приемни пункте дIаенна шура соахка цу хана енначул 578 центнер совгIа я. Квартальни план кхоачашъеш доккха дакъа лаьцар колхозе хьалха латтача ялхайтта доярка.

Иштта, ялат кхедеча хIара шера гучабувл керда мастераш. Укх юбилейни шера хьинаре къахьегаш шоашкара хьокхам гойт. Бибулатов Элмарзеи Ганеуев Жунидеи бригадашкарча механизатораша Лукаев Салмана, Ясанов Юназа, Арсамиков Жалила. Ганеуев Iаьлас.

Колхоза экономика чIоагIъялара торо хулийт къахьегача ден лоархIам лакхбе. Совбувл колхозхой къахьегампара материальни безам. Масала, нагахь санна 1957 шера хIара къахьегама денах колхозхошта ах сомаши килограмм гаргга ялати мара деннацe дIадахача шера цхьа соми ши килограмм ялати делар.

Колхоза экономика лакхъялара хьежжа шерагара шерага дукхагIа хьалду бытовни производственни гIираш. Укх шера колхозхошта хьалтаь дарга виъ бIаь сага лаьрхIа культура цIа. 120 бера лаьрхIа бериясли, шовзткъе итт моттиг хургйола столови., механизировании телятники птичники. № 1 йолча шурий-товарни ферме ергья кормозапарник. тракторно-полеводчески бригаде хьалъяь яргья культстан.

Из дерригa де торо хиннай вай баьчча В. И. Ленина кхеллача вай партен правительствай наькха йоакхарах. колхозни строй котъяларах. ХIанз колхозхошта къахьегама денах хоадам боллаш алапи теларах тешшаче ала йиш я колхозхой къахьегам городашкарча болхлой къахьегама гарга хургба. аьнна.

У. СЕМБИЕВ,
Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза партийни организаце секретарь.

ИЛЬИЧА АЛАРАХ

«ПЕТРОГРАД. Смольни. Комиссарий Совета Председателага Ленинга. Хоам бе тхога, яйхача именешкарча хIамашта фу дергда? Острогожски Совет. Председатель Крюков». 5.XII. 1917 ш.

«ХIамай нийса опись еттае, тешшаме латтаргйолча моттигашка лорае уж, царна хьалхара жоп лу оаш. Именеш — халкъа доалахье. ХIамаш лочкъаяьраш суде лелаш Суда приговорех тхога хоам бе. Ленин».

МалагIа событеш я гаьнна дIадахача шерашка хинна, цу документаш тIа ювцараш?

...Революци яьннача хьалхарча деношка эсерийи анархистийи мукъах баха острогожски ахархой помещиний хинна именеш йоевха, цар чура хIамаш лочкъае болабелар. Из царга ца дайта а Ленинаца дагабовла а лаьрхIар большевикаша.

Хаьдда жоп хьанхаьчача острогожски коммунисташа маьхера хIамаш — дошув, бриллианташ, ювелирни хIамаш хьагулъелгеи царна ха оттаделгеи вIаштIехьдаьккхар. Коммунистийи болхлойи отряда ха улув а делаш Москвена лаьрхIа Воронеже бIарчча обоз — 28 соалоз — яхьийтар. ТIабоагIаш латтача красновцийи кайзеровски бIунийи мерий кIалхара хьаззар Iалаьмате дукха маьхера хIамаш.

Ленина телеграмма текст дуккхача хана денз йовзаш яр, цхьабакъда, Смольне яхьийта запрос архивашкара хьалехараш КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Институте болхлой ба, цар. тIера копи хьа а даьккха. Острогожски краеведене музейна совгIата яхьийтай из. 18-ча апреле В. И. Ленина хетаяь керда экспозици хьайийллай укхаза. Экспонаташта юкъе укх ши документ а да.

«СЕРДАЛО»
2-гIа агI. 22 апрель, 1967 шу.

«ЛЕНИН ДАИМ ВАЙЦА ВА»

(Владимир Ильич Польше)

Хьаша чувита санна, Кракова герба тIарча йиййллача коанаIараша бIаьшерашка Польша столица хиннача цу городе хьех.

Укхаза массаза воагIа къаьстта чIоагIа дега тоам хиле воагIа, укхаза массаза воагIа чу ца эттача Iелац города центре уллача В. И. Ленина краковски музее. Ильича польски лаьтта яьккхача ханаца дувзаденна дукха документаш да музее. Музее хиннача наха шоай дагардар дувцаш йоазош деча памятни книжка тIа дукха да Варшавера а Москвера а. Лодзера а Ленинградера а. Новосибирскера а Прагера а. Софера а Берлинера а. Парижера а Лондонера а укхаза ихача наха яздаь цIенача дег тIара доагIа дешаш. Нови Гутерча В. И. Ленина цIерагIча металлургически комбинатера баьхкача болхлой группо яздаьд: «Ленин даим вайца ва», аьнна.

— 1912-ча шера июнь бетта вера тха городе Владимир Ильич, — яхаш дувц музея директора Владислав Фига. — Юххьанца вокзалена юххерча гостинице сецар из. Города цу районе цу хана шиъ яр гостиница, цудухьа музея болхлоша дукха ха яьккхар цу шиннех малагIча гостинице из сецав къоаста ца луш. Гостиница ювцаш Н. К. Крупская даь йоазош дайзачул тIехьагIа кхы шек хила ца дезаш кхийтар тхо. Алхха «Полония» яха гостиница мара хила йиш яцар из.

Са теркам тIаувз королева Ядвига улицагIа Владимир Ильичи Надежда Константиновнаи баьхача цIен фотографеша. Царна нигара цIа оттадаьр Сергей Багоцкий вар, политически гIудакхашта дийнача наха новкъостал дара йолча Союза краковски отделене секретарь. Музее иштта долаш да Ленина шийй кулгаца немций метталa дIаяздаь карточка а. тIехьагIа Ильич ваха дIавахача Любомирски улицагIарча цIен фотографи а. «церагашта даьча дарбах господина Ульянова 1911-ча шера 30-ча марта оршотдийнахьа 8 крон дIадалар» бакъдеш дандиста книжка тIа даь йоазув а.

БIарг тIаотташ я хана йIоахалла IажагIа йийрза «Газеты роботничей» номераш. Цу газета 1912-ча шера 16-ча июле араяьннача номер тIа кепатеха араьннай В. Ленин аьнна кIал цIи латташ йола лаьрххIа цу газета яздаь «РСДРП-ера хьали парте гаргагIара декхараш» яха статья.

— Сийлахь-воккхача баьччаца дувзаденна мел дар зIамиг - зIамига тохаш вIашагIтохаш а лоралеш а да тхо. — йоах дIахо музея директора. — 1914-ча шера аьхки Закопане паспорта лаьрхIа Борис Вигилева даьккха В. И. Ленина фотокарточка коралаьд музея болхлошта. Сенсаци ала а мегаргIолаш хIама да Чарторижских краковски библиотекера ленински архивах цхьа дакъа коралар. Тхона хетаргахьа, Владимир Ильич Ново-Таргски набахта лаьца воаллача хана из архив дIалочкъаяьр Сергей Багоцкий ва.

МалагIа керда документаш кхаьчад музейга укх тIеххьарча хана?

ХIара денна хIана водац аьнна, Ленин ухаш хиннача Поронинорча почта цIеной фотографи коралаьд. КIира цкъазза арадувлаш хиннача «Новая культура» 1924-ча шера 31 январе араьнна Ильич дагалацара хетаяь цхьа экземпляр а кхаьчай тхога. Из номер дIа ца йохьийташ еррига а полице соцаяь хиннай. цхьабакъда, шоллагIча дийнахьа юха а араьккхар из номер, бакъда, из къайлагIа де-м дийзар...

Ленин бIаргавовлла ираз хинна нах лохаш со волаш. сох кхийтар хьалха хьехархо йолаш болх баь Станислава Курц. Цо дийцар Владимир Ильича лоаллаха ше яхар а польски мотт дика ховш хиннача Надежда Константиновнайца вIалла дага а доацаш улица тIа шийй хьоашал тоссадалар а.

— Педагогически институт чакхъяьккха со йолга хайча. — дага а ухаш дувц Станислава Курца. — шийй маьраца сога хьоашал тохийта ловш хилар Крупская. Цу сахьате Владимир Ильича безам тIабахар са. Из чIоагIа хьаштдолаш вар школашкара хьал мишта дух тIа валарца. Шийй аргIанна цо ше а сога хаттараш дора вахарах а дIахо йодача хана де лерхIарех а. Россе хьехархой мишта бах а цар болх мишта бу а дувцар сона.

Шозза Ленинца хулга ниййсденнад Ян Видлинске, хьалхагIа Тарас Шевченко ваь бIаь шу дизара хетаьнча сайранен, шозлагIа — Титрашка Морское Око яхача озера юхxе.

— Массехк сахьат даьккхар оаха лоамашка гIолла сакъердаш лелаш.— дувц Яна. — Иллеш доахар. Ильича раьза а волаш тIехьа оалар тхона. Тха репертуаре. — хIаьта со «Лютня» яхача любительски болхлой хора член ва. — эрсий а. польски а. немецкий а иллеш дар. Иллеш из доахаш сайцача хана Ленина тхога хора хьакъехьа хаттараш дора. Из хьа мишта хиннай? Цун программа миштай? Болхлой аудиторе иллеш доахий? Нахаца беча балха геттара дика а эшаш а форма я любительски хораш. яхаш каст-каста кертагIдоахар Владимир Ильича.

Краковера Закопане веча цу сахьате кхаьчар сога Ленинна вIашагIбеттабеннача наьха адресаш. Уж ба цунгара цIа а лаьца В. И. Ленин ваьха Тереза Скупень. Ильич каст-каста ухаш хиннача Поронинорча почте шийй маьраца болх беш хинна Мечислава Радкевич, иштта кхыбараш.

— Сона геттара дика дагавоагIа Ленин. — дувц М. Радкевича. — Россера, Францера, Женевера, Берлинера геттара дукха письмош. газеташ, книжкаш ухар Ульянова цIерагIа. Ян Каспровичагара алхха тIехьагIа мара хаддар сона Ульянов сийлахь-воккха революционер волга. Поронино почтеше цхьаь а, сесагаца а, новкъостий болаш а ухар Ленин. Каст-каста велосипедаца воагIар. НоанагIа йолча хана, шийга дIакхоаччашехьа а доастар цо письмош. ШагIара, дIаара а ваьле, гаьна доацаш даьлача хенаш тIа е гIош тIа Iо а хайя терккаме дешар. Массаза а велавенна, Iымерза, бегаш бара тIера вар из. Алхха цкъа вайра сона из дорха волаш. Цкъа, массаза а санна, шийй цIерагIа ена телеграмма яьстача, цIаьхха юхьа тIара хувцавелар из. Сихха улица тIа араваьлар. шийга хьежаш арахьа лаьгтача новкъосташка телеграмма дIа а хьувкхаш, сихха-сиха цхьа хIама дувцар цо, кулг а тувсаш. Ленин иштта дорх хIана венавар аьнна аз хаьттача, сай мара аьлар сога «хетаргахьа тIом хургба». Массехк ди даьлча полице лаьцар Ильич. кхы цул тIехьагIа сона бIаргавовизар из...

Сийлахь-воккха Ленин дика дагавоагIаш а из дагавохийташ дола хIамаш кIоаргга шоай дегашка лелалеш а ба халкъа Польшера къахьегамхой. Кракова, Закопане. Бели Дунайца, Поронино, Нови Тарга бахархой, Владимир Ильича шийй хана Россерча болхлой болама кулгалдаь моттиг Краков хиларах доккхалдеш ба уж.

Варшава - Краков-Поронино-Закопане.

ТАСС корреспондент.
Виктор КУЗНЕЦОВ,

ШУШИНСКЕ ХИННА МУЗЫКА ЦIЕЙ

Шушенское (Красноярски край). **(ТАСС корр.).** Iовахьийта В. И. Ленин шийна теха ха йоаккхаш хиннача СибарегIарча цу къаьнарча юрта из ваьча денна хетаьь музыкальни фестиваль хьайийллай тахан.

Шушенцаш болча хьоашалгIа яьхкай творчески коллективаш — артисташ. композитораш, поэташ. Искусствай заслуженни деятела А. Юрлова кулгалца концерташ оттадир Томски симфонически оркестро, республикански хоровой копелло.

Бахеи Бетховенеи массехк произведени лекхар РСФСР заслуженни артисткас профессора Николаева Татьянас. Енисей тIа, теIа йоаллача Шушенское яхача юрта екар Владимир Ильича чIоагIа дукха езаш хинна «Аппассионаты» яха цIаккха а лергйоаца ашараш.

Революце сийлахь-воккхача баьччах йола шийй керда литературни композици йоввийтар РСФСР халкъа артиста Балашов Сергея юрта бахача наха, хIаьта поэта Лев Ошанинеи композитора Колмановский Эдуардеи —СибарегIенах лаьца яздаь керда иллеш.

Шушенски музыкальни фестиваль массехк ди даьннача гIолла дIахо гIоргья — Абаканеи Красноярскеи.

БОЛХ ТОАЛУ

Доккхий къахьегама толамаш даха вIаштIехьдаьннад ГIой - Кертерча мехкдаьтта промысла коллектива. ХьалхагIа «Октябрьнефть» НПУ участок яр из, хIанз цу управлене промысел я. Юбилейни шера хIара денна планал совгIа мехкдаьтта доах цу коллективо, хIанзлехьа массехк бIаь тони яьккхай.

Мехкдаьтта даккхара план тIеххоачашъярал совгIа дикка тоаденнад промысле технико-экономически хьоккхамаш а. Материалаш, электроэнерги, хий кхомбеш леладарах, транспортахи оборудованехи бизза пайда эцарах хьалхарча квартале ворхI процент лохлир къахьегамхоша мехкдаьттен гази даккхарга дIададар, цун чотах кходир 20 эзар сом гаргга ахча, лерхIаш хинначул 3,5 процент лакхъеннай къахьегама овсарле.

Чоалхане да промыслера мехкдаьтта дахара хьалаш. КIоаргагIчарех я (3—4 эзар метр) укхазара дукхагIа йола скважинаш, шиъ—кхоъ километр я царна юкъера юкъ. Скважинашта эксплуатаци еча каст-каста новкъарленаш нийслу кIеж еттача кIоарга-насски скважинай насосно-компрессорни турбашка парафин лоацаяларах. ХIаьта а уж халонаш эша а еш толамаш доах мехкдаьттахой коллективо. Миштa вIаштIехьдоал цар из? Промысла еррига коллектив творчески къахьегаш я, хIара сагo шийй лекхар лоархI пайда эцанза йола торонаш гучаяхар, уж балха юкъейоалаяр. Хадданза чакхйоах геолого - технически мероприятеш. Тайп-тайпара я уж. Иштта, итт шу гаргга да № 11 йолча скважина чура фонтанни хьисапе мехкдаьтта доагIа. ТIехь - тIехьагIа кIезигагIа лора цо мехкдаьтта. Из бахьан долаш кIоарга-насосни механизированни хьисапе даха доладир мехкдаьтта. Из чIоагIа пайдане хилар, дийнахьеи буси доаккха мехкдаьтта пхи тонна алсамдаьлар №№ 36, 32 йолча скважина хувцалуча давлене методах тIоанаш лелхийтарах хIара скважина чура шишша тони дукхагIа доах хIанз доагор. Цу тайпара кхыйола а мероприятеш яьй хIара скважине.

Дика толамаш даьхад промысле керда техника, технологи балха юкъеккхахьара даькъе а. ХIара производственни объекта тIа, хIара бригаде пайда эц укхаза кердача технологехи техникахи. Еррига скважинаш Iалашъяь я кердагIа йолча оборудованеца, тIахьожам а лоаттабеш цар балха кулгалду управлене диспетчерски пульта тIара.

Промысла коллективо творчески къахьегаш хилар дика гу заводашка мехкдаьтта дIаахийтар автоматически хьисапе леладарга хьежача. Из автомат юкъейоалаялехьа мехкдаьтта гуллаьча метте дIа а ваха насос йола а ялийта мара дIадахийта йиш яцар из. Цул совгIа хадданза хьежа везар насоса давленега, болх баьлча юхасоцае езар. Из беррига болх бе ца безаш дIабаьккхаб «АО-3» яхача автомато. Диспетчерски пультера управлени а еш хьаоз мехкдаьтта.

ЧIоагIа хало езар мехкдаьттахоша фонтанни трубкашка парафин лувцалуш хиларах. Мехкдаьтта лаьгIдарал совгIа цкъаза трубкаш дIа а йикъе хьа а ца доагIаш соцар из. Дукха ха йовр тIаккха из кхоачамбоацар дIадоаккхаш. Смена еррига ха из болх беш дIайохийтар оператора.

Участка начальника П. Х. Хищенко каьхат яздир Башкирски мехкдаьтта Iилма-тохкама Институте цу гIулакха гIо дехаш. ЛаьрххIа цу гIулакха йола автомат яйтар институто, хIаьта хьежача из чIоагIа пайдане а хилар. ХIанз ГIойт-Кертерча массайолча кIеж еттача скважинашка йолаш я уж автоматаш.

Цу тайпара хьал дар трапашка эшшача боарам тIа мехкдаьтта лоаттадара даькъе а. Цу балха лаьрххIа цхьаьцца саг эшар мехкдаьтта гулдеча хIара установке. Оператора Мартынюкеи механика Мишутинеи Татаре мехкдаьттахой опыт а Iомаяь хьайир эша боарам лоаттабергбола механизм. Промысла хIара трапе лепаеш я из хIанз. Духхьала цу шин мероприяте мукъаваьккхав хIанз кхыдола балхаш деш вола 20 оператор, дикка лакхъяьй къахьегама овсарле, кходаьд дукха лачхахьалкхен ахча.

Шоай болх безамца, творчески, хьалхашка латта декхараш кхетадеш промысла коллективо кхоачашбелга хьагойташ дола масалаш дукха да. Укхаза автоматизаци яь я мехкдаьтта парк, шиъ насосни станци, дукха кхыйола объекташ. ХIанз коллектив караерзаеш я керда, дукха мехкдаьтта доалла моттиг. Из болх ниййса, Iилман дарда тIа барах тийша да мехкдаьтта дукхагIа доаккхилга, лаьтта ганзах пайда эцар. Лакхача боарамах ду тохкама балхаш, хадданза тIахьожам лоаттабу скважинай тIоанийи забойнии давленена, скважинай беррига балха. Цо торо хулийт технологически режим ниййса оттае. Из лоархIаме болх беча кулгалдеш ба геолог нов. Бондаренкои воккхагIа вола инженер нов. Морозови. Коллективо низ ца кхобеш хьинаре къахьегарах «Октябрьнефть» кхыча промыслашкарчул лакхагIа я ГIойт-Керте технически прогресс.

ВорхI шу гаргга ха я промысла коллективо коммунистически къахьегама цIи лелаю. Йоккхача дуккхача къамех бола нах юкъе болча барттайнача коллективе хьахиннай дуккха шоай традицеш. Коллектив ха ловш я хIаране цIагIа, балха тIа, ара лeладу гIулакхаш. Теркал ца деш цIаккха а дисац коллективе хинна дика а е во а хIама. Из дувц ерригача коллективо, бе боагIачоа бехк бу, эшачоа новкъостал ду. Цудухьа общественни, производственни порядок телхаераш корабоагIаргбац укхаза атта. Болаш ба ерригача коллективо сий деш, бола, производстве хьалха латтараш. Уж ба операторaш Глущенко, Бугаев, Товсултанов. Куприянов, Гудиев, Добровольский, мастераш Пронин, Шатов, механик Мишутин, кхыбараш.

Иштта дикача толамашца накъайода Октября юбилейна управлене промыслашта юкъе хьалха латта ГIойт-Кертерча промысла коллектив.

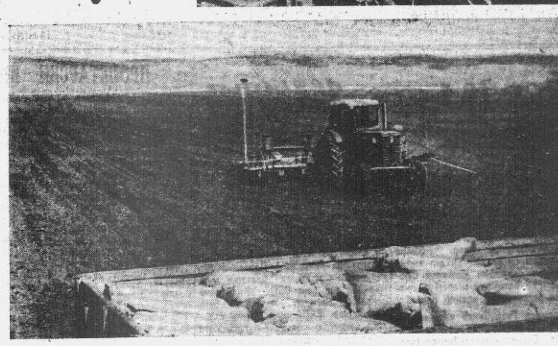
Г. ЛУКЬЯНОВ.

Дика вIаштIехьдаьха лeладу кхашкара балхаш юбилейни шера МалгIабика района «Ингушский» совхоза механизатораша. Лоацача ханашка дIайийнай кен а увш йола горох, ганараш, шекара свекла, лаьтта кийчдеш а хьажиIаш дIае болалуш а ба. ТIехдика къахьег механизатораша Фаргиев Мусас, Белхароев Даламбика, Белхароев Хьажбинара, Эсмурзиев Эдалгире 3 отделене 5-ча бригада кхашна маҗхаш даьхад 2000 гектара тIа. ХIамаш дIаювча тIехдика къахьийгад механизатораша Мержоевгiар Джабраилеи Махьмадеи, Боков РаIаса, комсомольца Булгучев Iалихана, дIаде фу тIаувзача Цокиев Маншарипа, оахам тоIадеш каток текхаеча Фаргиев Билана.

СУРТА ТIА: (лакхе) хьажиIаш дIаювш 2,5—3 норма кхоачашъю звеньевойя-комсомольца Коригов Султанеи сеяльщика Коригов Султан - Гиреи (лохе) хьажиIаш дIаювш латт.

Н. Кобиашвиле сурти тексти.

ВАЙ МЕХКА ЭГГАРА ХЬАЛХА

Юбилейни шера тIаийца социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдара хьинаре къахьегаш я Грозненски «Электроприбор» яхача завода цехий коллективаш. Шерра социалистически яхье яьннача коллективаша ди тIехьа совдоах къахьегама толамаш. Хьалхарча кхаь бетта план 101,3 процент кхоачашъяьй. Планал совгIа арахийца продукци 15 эзар совгIа сома маьха я. Укх шера цхьоалагIча январе денз планированеи экономически стимулированеи кердача системага яьннача тха предприяте керттердар да кийча продукци дIаяхьийтара план кхоачашъяр, — йоах завода планови отдела начальника нов. Чигринас. Уж декхараш дика кхоачашду завода болхлоша. Хьалхарча кхаь бетта планал совгIа дIаяхьийтай 70 эзар совгIа сома маьха продукци. Укх бетта а уж толамаш лох ца долийташ болх бу. Хьалхарча ах бетта план тIеххоачашъяьй.

ТIаийца социалистически декхараши паччахьалкхен плани ханал хьалха кхоачашъяра чIоагIа къовсам лоаттабу тха инструментальни цеха болхлоша а, — аьлар цеха начальника Л. Кобозева. Укх юбилейни шера малагIа хувцамаш хиннад шун цехе аьнна даьча хаттара жоп а луш, цо аьлар: «Вай Нохч-ГIалгIай республике керда хинна ца Iеш вай мехка а эггара хьалха арахецаш йола керда машинаш, аппараташ караерзаеш ба цеха болхлой. Царех я РЭМ 420—600 яха машина, «Электрофильм» яха аппарат. Цар дикка новкъостал дергда инженерно-технически болхлоша кхоачашду балхаш аттача дахара, лакхагIа хургья къахьегама овсарле. Керда продукци караерзаечa хьинаре къахьийга болхлой дукха ба цехе. Царна юкъе а белгалваьнна вувц болхлоша слесарь-инструментальщик Мельситов Виктор Петрович. Цо хьаеча оснастка дикал лакха хул, хIара сменах нормаш 135—145 процент кхоачашъю. Цехе дикагIвола рационализатор лоархIаш ва из. Даим керда дар ха гIерташ тIаккхувш хул из, яхаш дувц цунца болх беча новкъосташа.

Дукха ха йоацаш дог гIоздаьнна, юхь тIа велар лувлаш из шийна хьатIавоагIаш вайра цеха начальника нов. Кобозева. Цхьа кхаъ бахьаш воагIа хьо, — аьлар цо шийна из бIарга ма вайнгехьа. «Электрофильм» яхача аппарата керда штамп хьае дагадехад сона, — йоахар из шийна кхоачашдулургхиларах дог тийша волча нов. Мельситова. Цеха начальника чIоагIа могадир из гIулакх. Ше лаьрхIар толамца кхоачашдир Виктор Петровича. Цох паччахьалкхенна эзараш сомаш пайда баьлар. Уж санна бола новаторaш, производстве хьалха латтараш кхы дукха а ба цига.

ЦхьоалагIа цех. МугIара латтача станокашта болх беш ба слесарашсборщикаш. Царех хIара вар еррига шийй уйла теркам тIабахийта къахьегаш ва. Станокаша делла гIогI мара хьахозаш хIама дац цехе. Май сийна биъ бетта план массехк ди ханал хьалха кхоачашъергья оаха, — йоах болхлоша. ЛерхIар кхоачашдергхилар хIанзлехьа гучадаьннад. Графикал массехк ди хьалха бувлаш хьабоагIа уж. Кхаь бетта планал совгIа арахийца продукци 21,1 эзар сома маьха я, хIаьта кходаь алапи 2 эзар сом гаргга да.

Шп-шегIа хьахилац уж толамаш. Дукха ба тха цехе сменах цаI-ах нормаш кхоачашъеш бола болхлой, — йоах цеха коллектива керте латтача нов. Майфата. Эггара хьалха цо цIераш яьхар слесарий В. Корнеева А. Овакимьяна. Дукха кердадараш балха юкъе кхихьад цар. Кердача аппарата лаьрхIа шоаш хьаьча корпусага хьожаш ба уж. Кхоачашбаьча балха шаккхе а чIоагIа раьза ва. Цхьаккха сакхат дац. Иштта ца хилча говзача кулгашка гIолла чакхъялла йиш яцар корпус, — йоах царех, шоай говзанчех доккхал деча новкъосташа, болхлоша.

Вокх цехашкара дар санна дика сурт хьалхашка отт шоллагIча цехе дIачуваьлча а. КIай. Iаьржа халаташ тIадувхача болхлой кулгаш сиха лел балха тIа. Цхьабараш шарикови ручкаш вIашагIдехк, вокхар ручкай ампулашта упаковка ю, кхоалагIбараш продукце дикал миштай хьожаш ба бригадера бригаде болхаш. Продукце дика хилийтара чIоагIа къовсам лоаттабу автоматически лине мастера Гребнева Нина Петровнас. Укх шера тха смена арахийца продукци во я аьнна цхьаккха рекламаци хиннаяц, — йоах Нина Петровнас, ХIара смено иштта дика къа а хьегаш къовсам лоаттабу Октябра 50 шу дуза цIи яккха. Цига дизза дакъа лоац наладчика Крутиков Николая.

СУРТА ТIА: слесараш В. Корнееви А. Овакимьяни аппарата корпусага хьожаш ба.

Б. Костоева текст.
И. Плиева сурт.

РЕПОРТАЖ

УКХАЗА УВТТАЮ ГIИШЛОЙ ПРОЕКТАШ

Наха чуIе хьалдеча цIеной а культурно-бытовой гIишлой а проекташ кийчъеш я «Нохч-ГIалгIай гражданпроекта» грозненски институт. МалагIа заданеш я институто хIанз укх сахьате кхоачашъераш?

Л. И. Хаита, керттерча архитектора йоах, — массехк отдел я тха институте — архитектурно-гIишлошъяр а,санитарно - технически сметни, электротехнически. хIаьта проектни балхаш деш массехк специальни группа а я.

Керттерча инженера нов. Сипавина хьалхаленца дукха балхаш даьд коллективо вай города къулбехьен - малхбоалехьарча районе гIишлош хьалъяра проекташ увттаеш.

Кастта дуккхача маIанера доккхий цIенош хьалдергда Грозне. Цо дика сибат доаккхаргда города.

Алхха Грозне хьалъеча гIишлой проекташ увттаяь Iац тхо, оаха проекташ увттаю ерригача республикана а. Оаха проекташ кийчъяьй городе Гудермесе шин микрорайона, городе МалгIабике микрорайона, Горагорски микрорайона. Хургйолча города — Наьсаренна планировка яьй. Автораш ба архитектораш новкъостий Дудников, Бумбрех, Герасимов.

Е. Г. Сипавина, Грозне малхбоалехьарча даькъерча микрорайона проекта авторо дувц: Грозне малхбоалехьарча даькъа тIара хьалхара микрорайон кердача, вай ханарча принципех наха чуIе дуккха цIенош хьалдара проекташ увттаяра керда а дика а хьоккхам ба. Керттерча даькъа цига йоккхийча панелех наха чуIе цIенош хьалду, чухь мел эша кхоачам а болаш, лакхагIа дараш ниссаза вIаштара даь а долаш.

Ерригаш а, микрорайоне 2628 квартира хургья, ялх эзар сага лаьрхIа общественно-торгови центр ергья, спортивни гIирсий комплекс а йолаш 1320 бер чуэца йиш йола юкъера школа хургья, хьалъергья наха салаIа моттигаш. Цига фонтанаш, беседкаш, тайп-тайпарча ловзараш та эша майдаш, берий учрежденеш, 700 бера лаьрхIа берий бешамаши яслеши хургья, иштта кхыяраш.

ХIанзлехьа а укхаза хьалдаьдаьннад 1045 квартира йола шийтта цIа. Кердача квартирашка чувахав 4 эзар совгIа саг. Дешара шу долалуш хьалъяьргья школа. Республике эггара йоккхагIа йола школа хургъя из.

В. М. Измайлова, йоккхача кердача гIишлой дуккха а проекташ увттаяь волча керттерча инженера дувц: цирка лаьрхIа хьалъе йоланнай цкъара ши эзар саг чугIоргвола здани. «Грознефтехимзаводстрой» яха трест я из хьалъер. Цун проект кийчъяьй зрелищни зданейи спортивни гIирсийи экспериментальни проектироване центральни институто, оаха из проект укхаза тоаьй моттигерча хьалашка хьежжа, г. Грозне сейсмичность а теркалъяь.

Аз кулгалдеш йолча группо хIанз укх сахьате оттаяь йистеяьккхай поселке Черноречье 700 сага лаьрхIа хьалдеча салаIара цIен, облсовпрофа Союзий ялхазза вIаштара даьча цIеной, туристски база, иштта кхыча гIирсий проекташ.

ХIанз тхо иштта кийчъеш да вокзалена хьалхашкарча майдан тIа хьалъергйолча гостиница проект а. 13 этаж лакха а 500 саг цкъара чуэца йиш йолаш а хургья из гостиница.

Нефтяной института 78 эзар кубически метр объем а йолаш керда учебни корпус хьалъяра чертежаш оттадеш я хIанз. Из корпус лаьттана кIал гIолла ювзаенна хургья хIанз йолаш йолчунца. Ерригача комплексо бIарчча квартал дIалоацаргья. М. Ю. Лермонтова цIерагIча сквере Шолжа йисте дIатIаотташ хургья цун керттера фасад. Шийй центральни даькъе 10 этаж лакха хургда уж цIенош. Института керда корпус хьалъелга укх шера дIадолалургдолаш да.

Кастта тхо проект оттае долалургда кердача курорта Серноводск-Кавказски (хIанзарчун кIийлен тIа). Цкъара 1500 саг тIаьца йиш йолаш хургья из курорт.

П. ПОПОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Массазарча комиссей председателий совещани хилар 13-ча апреле республика Лакхехьарча Совета Президиуме. Инструктивни доклад йир Президиума секретара Г. В. Склокина.

Республика Лакхехьара Совет декхарийла я паччахьалкхен, боахама, социально-культурни строительства лоархIамегIара дешаш къестадара даькъе шийй лоархIам дIахо а лакхбе, экономика дегIаккхувлара, халкъа хьал-торе лакхъяра проблемаш, промышленность, юрта боахам, гIишлош хьалъелга, халкъа образовани, Iилма, культура, унахцIено лораелга, торговли дегIаккхувлара дешаш кхы а хьаьдлагIеи кIоаргагIеи къестаде.

Лакхехьарча Совета тIадекха декхараш толаме кхоачашдар духьа тоаданза даргдац президиума, массазарча комиссей гIулакхаш.

Дуккха рекомендацеш елар массазарча комиссей председателашта. Цар болх тIаберзабе беза боахами культуреи дегIаккхувлара Коммунистически партеи Советски паччахьалкхеной оттаяь программа толаме кхоачашъяра, къахьегамхой хьал-торо лакхъяра. ЧIоагIбе беза СССР, РСФСР, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советий сессешкеи президиумашеи тIаийдаь законаш, сопамаш, указаш кхоачашдара республика министерствашa, ведомствашa, предприятешa, организацешa беча балха лоаттабу тIахьожам. Паччахьалкхени боахамеи органий, Iилман учреждений, общественни организацей болхлоех йола актив, комиссей балха юкъеозар лоархIаме хургда.

ГIоттадаьча дешаех лаьца шоашта хетараш дувцаш дIа-юха дагабаьлар массазарча комиссей председателаш.

• • •

20-ча апреле Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума заседани хилар. Цига дийцар РСФСР. Лакхехьарча Советеи, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи, Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхой депутатий моттигашкарча Советашкеи даьча хоржамий итогех, РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташка, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаташка даьча наказех.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателa И. А. Алмазова, Президиума членаша П. С. Истомина, М. А. Мамаева дийцар депутаташа шоай болх харжархоща дагабувлаш, харжархоша даь наказаш хадданза терками лоаттадеш дIабахьарах. Цу гIулакха де дезараш белгалдаьхар Президиума заседане. Укх шера шоллагIча квартала Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума балха план оттайир.

ЗОНАЛЬНИ КОНФЕРЕНЦИ

Машиностроене болхлой профсоюза Центральни комитето отчет Грозне лу.

«Красный молот» яхача завода культура ЦIагIа машиностроене болхлой профсоюза эггара хьалхара зональни конференци хилар. VII-гIа съезд хинначул тIехьагIа дIаяхача хана денз (1965 шера декабрь) машиностроене болхлой профсоюза ЦК-ас баьча балхах конференце отчетни доклад йир профсоюза ЦК отдела заведующе А. А. Хьоростянкос.

Докладчика мадарра дийцар конференце делегаташта профсоюзни организацеша. КПСС XXIII-ча съезда решенеш чакх а йоахаш, беча боккхача организаторски балхах, мехка машиностроителашта карагIдаьннача къахьегама толамех.

Отчетни докладах лаьца йолаяьча пренешка къамаьлаш дир «Электроприбор» яхача завода директора нов. Перепечаева, «Красный молот» яхача завода профсоюза комитета председателa нов. Червина, «Пищемаш» яхача завода слесара-наладчика нов. Смирнова, «Нефтехимавтомат» яхача НИПИ отдела начальника нов. Киселева, «Трансмаш» яхача завода профсоюза комитета председателa нов. Далова, «Электроинструмент» яхача завода профсоюза комитета председателa нов. Евлоева, облсовпрофа председателa нов. Сидельникова, кхычар.

Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара сийна машиностроителаша шерра йоаржаьча социалистически яхье политически къахьегамеи хьинар чIоагIа айдення хиларах, хIанз а къоастаданза дисача дешаех дийцар къамаьлаш даьраша.

Конференце делегаташа къоабалбир машиностроене болхлой профсоюза Центральни комитето баь болх.

24 АПРЕЛЬ—ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА КАГИРХОЙ БАРТ-ЦХЬОГIОН ДИ

КЪОНАБАРИЙ ЦХЬОАГIО ЧIОАГIЛУШ ЙОАГIА

Халкъа кхоане къонача тӀехьенца ювзаенна я. Дуккхача хьале цун политически сакхетамахи общественни хьинарахи тийша да общество дегӀаахара наькъаш. ХӀара къаман вахарера дуккха проблемаш къаьстта ший тайпара белгало йолаш а уж къоастаенга тайп-тайпарча наькъашца хила дезаш а я. Цхьабакъда, дерригача къамех, расаех, дына уйлаш йолаш болча наьха цхьатарра са латташ дола дешаш а да. ХӀара сага хьашт долаш хӀамаш да паргӀатои машари. ПаргӀатои машари — къаьстта хьайицача хӀара сага хьинар айдаларахи ерригача общества торонаш дегӀаяхкарахи дӀахада йиш йоаца хьалаш. Саго из бакъ дош кхетадаь дукха ха я, къамани классовни уйла шийна чуйоссале дуккха хьалхагӀа деиз.

Общество дегӀаахара законаш вӀалла дий а халехьа къовсам лоаттабаьб наха шоай паргӀато бахьан долаш, гӀаьрахоштеи Ӏазап тӀалоаттадераштеи духьала. Абориенаша кхыча мехкашкара тӀаухача гӀаьрахошта духьала лоаттабаьча къовсама эпизодех хьалдиза да африкански, дуккхача азиатски латиноамерикански мехкий дерригa истори. ЦӀаккха а, кхыча мехкара тӀаденача Ӏазапа биййса мел баьде хиларах, беннабан паргӀато, шоай мукъах дола вахар бахьан долаш къовсам лоаттабарца бола халкъий лоӀам. Ах бӀаь шу хьалхагӀа Россе хиннача социалистически револющe хьоаяь талгӀи дерригача дунен тӀа гӀолла дӀакхасташ латт, ший наькъа тӀа нийслуш йола империализмаи колониализмаи ерригa керд-керда бастионаш нув хьекхача санна Ӏошаьр а еш. Цудухьа дерригача халкъаша дезлу укх шера прогрессивни адамий эггара доккхагӀа дола цӀей — Октябрьски революце юбилей.

МаӀан из а долаш чакхдаргда дунен тӀарча демократически кагирхоша 24-ча апреле белгалдоаккхаргдолаш дола колониализмана духьаларча, машара тӀехьарча къовсаме кагирхой солидарность йолаш дола Дунен халкъашта юкъера ди. Из цӀей Азе, Африка, Латински Америка мехкашкарча вай вежарий дегаша къоабалдеш а кхетадеш а да, хӀана аьлча цо хьакхолл царна кхычарех тийша хӀама доацеи маьршеи вахар бахьан долаш лоаттабеча къовсаме дерхӀача сийлахь-доккхача хӀамай цхьоагӀо. Царна лоархӀаме да из ди. ХӀана аьлча дунен тӀарча дерригача прогрессивни кагирхоша 24-ча апреле хьахьокхаргья шоай паргӀато бахьан долаш къовсам лоаттабеш е тӀаккхувлача неоколонизаторех из лораеш барашцара шоай солидарность.

Йовзаргйоацача йоалаш хувцаеннай укх тӀеххьарча шерашка вай планета юхь. Колониализмо яьча дуккхача човнех йийрза из къонъеннай. Кхычарех тийша хӀама доацаш паргӀатдаьннад итташ африкански азиатски мехкаш. ПаргӀато хӀанз а къона я цига. Цхьабакъда, цун къонахчал хьалхагӀе а чӀоагӀденнад колонизаторашца лоаттабеча къовсаме. ХӀанз а нийслургда цига дӀаяхача ханашка даьча бехамийн енача гӀелалеи мухьо ӀотоӀаваьча сага бӀукардийрза гӀов. Цхьабарий бӀаргашкара хӀанз а гуш я лайнача саготоний лараш. Цхьабакъда, хӀанза-м дукхагӀа ба курра хьалийсдаь дегӀ леладеш бола, шоай гаргарчар кхелахи шоай мехка кхоаненахи бӀубенна паргӀата нах.

Таханарча Африка къонгий лерташка хӀанз а латт шоай даьшта даьхкача гӀабай зов. ХӀаьта доалларча мехкашка ювлача топаша тахан а дагадохийт къовсам хӀанз а чакхбаьнна ца хилар. Американски империалисташа Вьетнаме хьоабаьча къизачеи бӀехачеи тӀемо, английски колонизатораша Адене леладераша, португальски военщино Анголе леладеча акхача гӀулакхаша, Венесуэла, Колумбе, Гватемала, кхыча мехкий партизанашта духьаларча карательни экспедицеша хьахьокх, паргӀатои машари хӀанз а хӀара цӀагӀа чукхаьча ца хилар.

Цхьабакъда, таханара дуне селхарча тара дац. Цигара саг сел цхьаь вац. ПаргӀатои ирази бахьан долаш хӀара къовсам мел лоаттабечоа холу герзага гӀолларча повкъостеи веший оагӀув.

24-ча апрела дийнахьа вай корта тох шоай халкъа паргӀатои сийлеи бахьан долаш лоаттабаьча сийлахьча къовсаме лийгарий сийна. Цудухьа, цар деналерча гӀулакхий бе боаггӀача тайпара хам а беш, вай дув буъ цар сийлахьа гӀулакхаш дизза хьаллоаттаде а кортамукъалеи революце гӀулакх дӀахо дахьа а. Байнарий сий дуйийла барий духьа.

Укх деношка аз уйла ю шу хьалхагӀа, 28-ча апреле, маьхах ийца оттабаьча нах боаберий карагӀа вежача, гаьнарча Аденерча сай доттагӀчун. Абдулла Ассалафи, банкашкарча гӀулакхерча наьха профсоюза генеральни секретарь, Аденерча къонача йеменций организаце секретарь цӀаккха а деналах похаргвоацаш саг вар. Цун ерригa уйлаш, гӀулакхаш, доглоахараш, халкъа дӀаденна дар. Тха хьоашал тоссаделар 1964 шера январе Джакарте демократически кагирхой Дерригдунен федераце Индонезе прогрессивни кагирхой организацешна цхьана вӀаштӀехьдаьккхача дунен халкъашта юкъерча солидарноста вӀашагӀкхетаре. ХӀаьта эггара бехктокхамегӀа йола минуташ тӀаттача, дунен демократически цхьоагӀои противникаш цу вӀашагӀкхетаре дакъа лоацаш хиннарий мугӀараш вӀашагӀдахеи царна юкъе кегар боллеи гӀийртача хана, империализмана духьала лоаттабеча къовсаме прогрессивни низаш шоайла кхотаденнеи солидарность йолаши хиланза дарг ца хилар хьахьекхар Абдулла Ассалафе. Тхо шийна мутӀахьа дора цо дог тешаши бӀубеннеи хиларца. ДагадоагӀа сона английски колонизатораша тӀема бала а яь дӀаоттаьча шоай городах Аденах Абдуллас дийцараш. «Ший даьхе паргӀата йолаш бӀаргагорал доккхагӀа ираз дац! — цкъа санна дуккхаза а йоахар Абдуллас, вешта цун дерригa вахар а дар халкъа ираз бахьан долаш лоаттабеча къовсама дӀаденна.

Ше мел дерхӀараш кхоачашде йиш йоацаш, селлара кӀезига вах саг. Вахa йиш йолчул дуккха а кӀезигагӀа ваьхав Абдулла Ассалафи, цхьабакъда, цун вахаро дар йитай дуккхача наьха дегашка. Из вер бахьан долаш протест луш массане а юкъара забастовка йир адениски профсоюзаша. БӀаргчача кӀира таьлет лаьттар Адене. ХӀаьта цул тӀехьагӀа цхьа шу даьлча, колониализмана духьала, машара тӀехьа лоаттабеча къовсамера кагирхой солидарноста Дунен халкъашта юкъера ди белгалдоаккхаш, вайна дагавох воай новкъости вошеи Абдулла Ассалафи а халкъа паргӀатои ирази бахьан долаш шоай вахар дӀаденна дуккха кхьбола къовсамхой а. Турпалаш дегарах мелдаланзар вай мугӀараш. Гуш доацача цар мугӀараша кхы а айхагӀа кхетайир империализмана духьала къовсам лоаттаберий бӀарчча фронт.

24-ча феврале дунен демократически кагирхоша дӀахьокх Вьетнама турпалча кагирхошцареи халкъанареи шоай солидарность. Вьетнам гаргара а еза а я вайна. Духьал цига латт тахан паргӀатои машари бахьан долаш къовсам. Тахан Вьетнаме паргӀатоно къовсам лоаттабу тӀема духьала, машарца бола безам духьалъэттаб низаш дараи Ӏазап тӀалоаттадарап. Вьетнам советски кагирхошта — царна шоашта хинна чов. Вай къонала дакъа а хинна дӀаэттай Вьетнам. Укх шерашка хувцаденнад дуне, кхота а дена дӀаэттад. Вай дай бераш долча хана гаьпа а дагадоацаш а хинна хӀамаш тахан вай цӀеи наӀара йистте дена хьатӀаэттад. ХьалхагӀе а кхе даьлар вай. Вайх дуккхачар е берал, е зӀамигал, е къонал а хиннадац. Цу доллача хӀамай метте дӀаэттар тӀом. Сага чӀоагӀа хала да, цунна ше воккха волаш мара дага ца воагӀаш хилар. Из дувцарах хеза а ца ховш, воай опытах хов вайна. Цудухьа советски кагийча нахеи мехкарашеи, дерригача вай халкъо а мо мара, низаш кходац шоай вьетнамски вежарашта новкъостал дара. ХӀара денна чӀоагӀлуши шерлуши йоагӀа Вьетнамерча американски агрессена духьала къовсам лоаттаберий фронт. Дуненна хӀанзалца цӀаккха а лйзаяц селлара дукхача наьхеи чӀоагӀеи протест. Кхычарех тийша хӀама доацача къонача пачхаьалкхенашка меттел, доккхийча капиталистически мехкашка а, цу даькъе США-на шийна чухьа а, тӀа-тӀа лакхагӀа айлуш латт эгӀазлои талгӀи. Вьетнамерча событеша цӀаькха а бакъдир, общественни уйла кхыметтел шоай капиталистически вахаре а даим тоӀаьь йоаллае йиш па хилар. Духьале чӀоагӀагӀа хургья массане а юкъарча эгӀазала пӯржин езагӀа ме хул.

Вьетнамерча США агрессена духьаларча солидарноста боламо новкъостал даьл политически уйлаши лостамаши тайп-тайпара долаш йолча кагирхой организацеша чакхдоахача гӀулакхий цхьоагӀо чӀоагӀъяра. Массехк ди мара дац Малхбузен Германе, Бельге, Англе, кхыча мехкий наькъашка гӀолла традиционни пасхальни машара маршаш хинна. Цхьана мугӀарашка а этта болхар къона коммунисташ, социалисташ, либералаш, католикаш. Цар дӀалехар «Вьетнамера тӀом соцабелга», «Ядерни герза тӀакхуалта соцадар!», «Халкъашта машар Ӏалашбелга!».

Социализмои къамий-кортамукъалеи боламои хӀалакъеш хӀама техар колониализмана. Цхьабакъда, колонизатораш хӀанз а тувсалу шоай владенеех юхедисарех. Герза низаца тоӀабе гӀерт португальски колонизатораш паргӀатонгеи кхычарех тийша хӀама доацаш хиларгеи кхача гӀертача африканций безам. Португальски Гвинея, Ангола, Мозамбика кагирхошеи халкъашеи лоаттабу турпала къовсам массе оагӀорахьара хьаллоац советски кагийча нахеи мехкарашеи, дерригача дунен демократически кагирхоша. Укх шера 23-ча апрелера деиа 25-ча апреле кхаччалца Конакре вӀашагӀкхетача португальски колонешцарча солидарноста Дунен халкъашта юкъерча конференце гуллургба дуккхача мехкаша бахийта къона викалаш. Конференци гулъю гвинейски кагирхой организаце — ЖРДА а къонабарий паргӀатои ирази бахьан долаш къовсам лоаттабеча къонача къовсамхошта хьалха латтача дунен демократически кагирхой Дерригдунен федераце а. Советски кагирхой викалаша конференце дакъа лоацача кхычарца цхьана Конакре дӀагойтаргья Ӏаьржача континентера колониализм цӀенъяь дӀаяккхар духьа африкански кагирхоша лоаттабеча къовсамцара боевой солидарность.

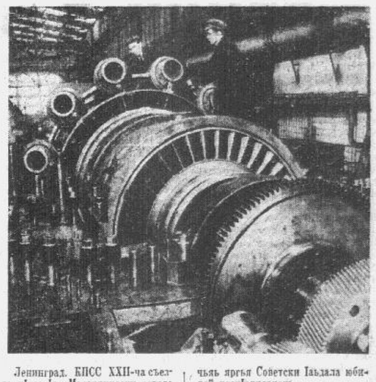
Май бутт юкъекхаьчача хана Каире Ӏарбийн кхычеи кагирхой организацешца цхьана Дунен халкъашта юкъера семинар чакхйоаккхаргья ВФДМ-о кхыча мехкий тӀема базашта а Юкъерчеи Гаргарчеи Малхбоалеберча пакташта а духьала.

Дуккха халкъаш лоалла оттадара истори дӀахада йиш йоацаш дувзаденна да тӀема чӀоагӀалоний пункташ а ехкаш, колонизатораша, цигара Азе, Африка, Америка мехкашта шоай гӀаьрахол леладаьча историца. Цу базаех дуккха яраш хӀанз а неоколониализма герз долаш, интервенцеи кхыча халкъий чурча гӀулакхашта юкъегӀертареи чӀоагӀалеиаш йолаш юс. Алхха цхьан США 2200 базеи кхыйола тӀема объекташи я хӀанз кхыча мехкашка. Азе, Африка, Латински Америка халкъаша дӀалех шоай територеш тӀара тӀема базаш дӀа йоахилга. 24-ча апрела дийнахьа вай мехка кагирхоша, Азе, Африка, Латински Америка мехкашкарча шоай доттагӀашта шоай вежарий довца бохьийт — цар толамаш дахар довш. Вай мехка кагирхой кхычарех тийша хӀама доацаш долча къонача мехкашкарча шоай ханнарчарцара вежарий бувзамаши доттагӀали чӀоагӀдаларца белгалдаьннад дӀадаха шераш. Из хьахьоккаш дола масал хила йиш йолаш да Гвинея, ВӀашагӀкхийттача Ӏарбий Республика, Мале, Конго (Браззавиль), дуккхача кхыча мехкий кагирхошцара вай доттагӀал. ДӀадахача шера октябри декабри бетташка ОАР-е хилар советски кагирхой делегацеш. 1966 шера ноябре вайцига хьоашалгӀа ена яр ОАР-а Социалистически кагирхой Организаце делегаци. Цу бӀаьсти Советски Союзеи ОАР-еи кагирхой доттагӀала кӀира дӀахьоргда Каире. СССР кагирхой йоккхача делегаце дакъа а лоацаш.

Дуккхача хана Мале болх беш хинна къона лор Олешко, малийски кагирхойи чӀоагӀа лоархӀаши царна дукха везаш яьккхай цо из ха. ХӀанз цун когаметта вахав цхьаькха лор, Беспалов Валерий. Гвинейски малийски доттагӀашца тхо вӀашагӀкхийттача хана цар чӀоагӀа дика могадора къонача советски специалистащца цхьана шоаш леладу гӀулакхаш. «Дог цӀена долаши эшшача метте оарцагӀдовла кийча долаши шо хиларца тха дегаш мутӀахьа даьд оаш шоашта,— аьлар сога Конакре активистех цхьаине Жрда Ахьмада. — Африке бӀаьш шерашка яьхай кӀайча сага вӀаштӀехьа йоаца образ. ХӀанз из шолхаяьннай, цудухьа цӀека бесага хьежжа а ца бекъаш, дог тешарга хьежжа бекъа Ӏомалу тхо нах. Тха дуккхача мехкашкара дӀаяханза па йоалача кхаьчар империализм. Цхьабакъда, наӀарах гӀолла ше арайодаш, тӀехьашкахьарча наӀарах гӀолла а корах гӀолла юха чуя гӀерташ я из. Шоай пропагандаи культурни учреждениеш оалаш ярийи новкъосталца шоай идеологи чуйолла, кагирхой общественни сакхетам тувлабе гӀерт империалисташ. Тха мехкех харц дараш дувцаш радиопередачаш ю цар, зуламера литература, газеташ, плакаташ чукхуйьйт. Цар дерхӀар дика ховш да: къонача тӀехьений хьаькъалаши дегаши шоашта мутӀахьа де, къамий суверенитет чакхъяккхара новкъарле е. Цудухьа дуккхаза а чӀоагӀье еза оаха империалистически пропагандо дерхӀарашта духьалара фел. Цудухьа да тхона сел лоархӀаме шоашта болча аьттои духьа доацаш оаш деш дола новкъосталии шун дег тӀара доттагӀали.

Шенхашттареи лоархӀамереи проблемаш дукха латт дегӀаухача мехкий къонача тӀехьенна хьалхашка. Лаьша санна ладувгӀаш хургдолеи дӀахордар ца гуш мутӀахьа хургдолеи уйлаш итташ шерашка халкъашта чуйийхкай колониализмо. ПаргӀато яккхарца шоай пачхаьалкхенашта шоаш доал де-Ӏомалу халкъаш. Шоай доттагӀашкара кхоач царга опыти гӀон. Сийлахь-доккхийча хувцамаша эргадоаккх мехкийи халкъийи сибат. Империализмацеи колониализманеи лоаттабеча къовсаме яьккхача паргӀатонои машарои хӀанзале а тел дукха хана деиа сатийса беркат: къамий экономикеи культуреи толаме дегӀаахар. ХӀаьта мехкаш тоалаларца цхьана хьахул ший гӀулакхех дог тийша, ший хам беш, шийна тӀалатта гӀулакхаш бехктокхаме лоархӀаш вола керда саг.

Владимир ЛОМЕЙКО,
СССР кагирхой организаце Комитета член. (АПН).

Ленинград. КПСС XXII-ча съезда цӀерагӀча Металлически заводе 100 эзар киловатт низ бола газови турбина хьаяра балхаш аттагӀа даьннад. ХӀанзале а тохкамбаь яьннай цу машина керттера звено — лакхача давлене блок. Уникальни турбина бокъонца кийчьяь яргья Советски Ӏаьдала юбилей хьатӀакхоачаш.

Сурта тӀа: слесараш-сборщикаш Б. Малюкини, В. Хазови газови турбина турбаш вӀашагӀхотташ боахк.

П. Федотова сурт
ТАСС фотохроника.

ДОТТАГIЛЕН САЙРЕ

Традиционни а хинна дӀаэттад вежарашха йолча шин города — Гудермесеи Хасав-Юртеи кагирхошта юкъера доттагӀал. Каст-каста хул уж шоайла дӀа-юха хьошалгӀа бахий. 12 апреле сайрийна 6 сахьат даьлча Гудермесера кагирхой тӀа а багӀаш Дагестанагахьа Ӏоюлалу лозунгашца ега автобус. ДоттагӀала автобус ший метте Ӏокхаьчача гӀал баха, белаш царна накъабоагӀа фусамдай. Каст-каста хьахоз дӀа-юха тела кавказски салам. Хьаьший тӀаэцаш моаршал хоатташ къамаьл ду ВЛКСМ комсомола горкома хьалхарча секретара М. Сулейманова. Цо дувц вежарашха йолча шин республикана юкъе тоссаденнача доттагӀалах. Цунна жоп луча хьисапе, шоаш безаме тӀаэцарах, шин республика халкъашта юкъе доттагӀал леладарах фусама-даьшта чӀоагӀа баркал а оалаш къамаьл дир комсомола Гудермеса горкома хьалхарча секретара Исаев Эдика. ДӀайолалу доттагӀала сайре. Цун программана юкъе доагӀа нохчий, эрсий, дагестански иллеш. Иллешта тӀехьа дӀадолалу хоза тоам бола кавказски халхар.

Дуккха стихотворенеш йийшар язде болалуча къонача поэташа.

Ӏалаьмате безаме. чӀоагӀача доттагӀалаца чакхъяьлар доттагӀала сайре.

М. Альдиев, тха собкор.

СТУДЕНТАШ ПРАКТИКЕ БА

Къона дешара заведени я Грозненски кооперативни техникум. 1964-ча шера мара хьайийллаяц из. Цудухьа цхьа выпуск мара хиннаяц укхаза, уж — товароведаш. Нагахьа санна хьалхара выпуск дийша йистебаьннача товароведий цхьа группа мара хиннаеце, хӀанз уж кхоаза дукхагӀа ба. Цул совгӀа бухгалтерски группа а я укх шера арахецаш. ХӀанз республика тайп-тайпарча районашка практике ба выпускникаш. Цар дика болх барах раьза болча предприятей кулгалхоша хӀаналехьа дуккха каьхаташ ахьийтад техникума директега.

А. АЛИЕВ.

КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТ

Советски Ӏаьдал даьнна 50 шу дузача денна къахьегама совгӀат кийчдара къахьегаш я Грозненски кога гӀирс беча фабрика коллектив. Хьалха латташ хьайоагӀа Шаулов Асанли, Мурдалов Султани керте латта модельно-заготовочни, модельно-пошивочни цехаш. 18-ча апреле кхоачашъяьй цар биъ бетта план, хӀаьта фабрика коллективо из план кхоачашъяьй 20-ча апреле. Ер бутт бовлехьа планах лаьрхӀачул совгӀа арахецаргба эзараш пар кога гӀирс.

В. САМКОВА,
тха штате йоаца корр.

ХАОТТАМ

Тахан республикеи Грознеи цхьаццайолча хана догӀа делхаргда. Грозне 12—14 градус, республике 10—15 градус йӀовхал латтаргья.

23—24 апреле республика морхаш а йолаш гӀийло мух а хьекхаш хургья. Йоачан ца хила тарлу. Бийсанна 3—8 градус, дийнахьа 15—20 градус йӀовхал хила мег.

Метеостанци

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ДОТТАГIИЙ ВIАШАГIКХЕТАР

КЪИЛБАСЕДА-ХIИРАШКАХЬА ДIАХЬОШ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ЛИТЕРАТУРАИ ИСКУССТВАИ КIИРА

Массехк ди даьннад Къилбаседа-ХӀирий Республика городашкеи юрташкеи Нохч - ГӀалгӀай литератураи искусствои кӀира дӀахьош дола.

Мочкъий - Юртарча культура ЦӀенна цӀаккха а байна хургбац Нохч - ГӀалгӀай халкъа иллеи халхареи ансамбло цига концерт оттадаьча хана гулбеннараш миссел дукха нах. Массане а аьттув баланзар концерте баха билеташ эца, цхьабакъда, цу зале нийсвала ираз кхаьчараша гӀад баха тӀайицар вай артистий ший тайпара дика искусство.

Из белгагӀа да а дар доттагӀала концерт — из хьахьокх цхьатарра безамеи говзеи нохчий, эрсий, гӀалгӀай, хӀирий, черсий, гуржий иллеш доахаши халхараш деши йола ансамбла репертуар тайп-тайпара хилар.

Вай ансамбло концерташ увттадаьча Ольгинскерча, Дигорерча, Орджоникидзерча зрителаша лакха мах бир Сардалова Зулай, Дидитов Махьмада, Бухарова Галинай, Дагаев Валида, кхычар артистически говзала.

ДӀахо а вай республика писателашцеи поэташцеи хьоашал тувсаш бар фусам-дай. Дигорски района къахьегамхошна вӀашагӀкхетача баьхкабар Ахматова Раиса, Яндиев Джамалдин, Мамакаев Махьмад, Чахкиев Саӏид, Базоркин Идрис, Муталибов Зайнди, Ведижев Ахьмад, Эдилов Хасмохьмад, Боков Ахьмад, Сандов Билал. Дигорашта хьаьший дӀабовзийтар Къилбаседа - ХӀирий литератораша Цагараев Максима, Кайтуков Георге, Бисаев Тазе, Малиев Васос, Сарукаев Александра. ВӀашагӀкхийттача дакъа лоацаш хиннараша цар йийшар нохчийи гӀалгӀайи поэтий стихотворенешта шоаш яь переводаш.

Безаме чакхдаьлар вай республика писателийи поэтийи медицински института студенташца вӀашагӀкхетар а. Вай поэтий стихотворенешта перевод е езаш хиланзар цига — института актови зале дукха бар вай мехкахой.

Безаме доттагӀалца чакхъяьлар вай республика литератораща вӀашагӀкхеташ Садон яхача поселке, Ювмашка уллача Хумалаге, педагогически институте хинна сайренаш а. Садона шахтераш, Мизуреи Верхне Згидеи горнякаш болча хьоашалгӀа баха хилар Нохч - ГӀалгӀай Пачхаьалкхеи филармоне артисташ а. Ӏалаьмате боккхача безамца тӀаэцар зрителаша программа хӀара номер, цхьабакъда, къаьстта чӀоагӀа дӀаьхдаь тӀоараш а «бис» яхаш цӀогӀарча деттар Нохч - ГӀалгӀай АССР заслуженни артиста Чихрадзе Дадикои Курбанова Лейлаи халхабаьннача а Российски Федераце заслуженни артистка Татьянченко Нинас иллеш аьннача а тӀехьагӀа.

Иштта толаме чакхдаьлар республика столице Орджоникидзе дирижера Вошак Ярослава кулгалца Нохч - ГӀалгӀай Пачхаьалкхеи симфонически оркестро оттадаь концерт а. Зрителаша лакха мах бир Г. Поливановай Г. Корольковай иллиалара говзала.

ХӀаьта цу хана Орджоникидзерча театра сценашка хьокхаш яр М. Ю. Лермонтова цӀерагӀча республикански эрсий драма театра спектаклеш: «Щит и меч», «Тяжкое обвинение», «Прощание в июле», «Свадьба на всю Европу».

«Бож-Ӏали эшар» яхача Хамидова, «Къонгаш бовча хана» яхача С. Чахкиевеи Г. Русаковеи, «ГӀарбаш» яхача Б. Васильева пьесаш тӀара сакъердаме постановкаш. Дика постановкаш оттайир Нурадилов Ханпаши цӀерагӀча Нохч - ГӀалгӀай къаман театро а.

Живопись, скульптура, графика дукха езарий уйла тӀаэзар Нохч-ГӀалгӀай художникий произведенеи выставко. Дукха ха йоккхар цар РСФСР, Нохч - ГӀалгӀай АССР искусствай заслуженни деятела Мордовин Валентина сурташта а къонача, талант йолча скульптора Мамилов Руслана а произведенешта хьалхашка латташ.

ХӀирий республикерча къахьегамхой торо хилар «Нохч - ГӀалгӀайчен деноша» дӀахьолга вӀашагӀделлача, сакъердаме передачаш, публикацеш, концерташ кийчдаьчеи дӀакхайкадаьчеи кепайоазонга, радиочуи телевиденеи гӀолла вай республика къахьегама вахари искусствои йовза.

Дицлургдоацаш лег чу дессар доттагӀал долча хӀирий лаьттан тӀа хӀара вӀашагӀкхетар.

Т. БУЛАТОВ,
г. Орджоникидзе.

Доазол дехьара

БЕРЛИНЕ ХИННА ГДР КАГИРХОЙ ПАРАД

БЕРЛИН, 20 апрель. (ТАСС). ГДР Кагирхой цхьоагӀо йолаши Германе Социалистически едини партена гонахьа кхотабеннеи хилар тешшаме хьахьокхаш яр селхан укхаза хинна паргӀатача немецки кагирхой Союзеи Эрнст Тельмана цӀерагӀча пионерски организацеи члений парад.

Берлинеи Республика округеи кагирхой 20 эзар гаргга викал тӀехваьлар Вернер - зееленбиндер-хьаллерча, СЕПГ VII-ча съездо болх дӀахьоча зданена юхе хьалъяьча трибунана хьалхашка гӀолла бе йохкаш цӀе байракхаши Союза знаменаши а йолаш.

Параде дакъа лоацарий бе доахкар лозунгаш: «Дерригa низаш дӀалургду вай воай социалистически дай-мехка — ГДР», «Воай гӀулакхашца баркал оал вай партена», «Советски Союз — вай дикагӀа вола доттагӀа».

Трибуна тӀа бар СЕПГ ЦК Хьалхара секретарь Вальтер Ульбрихт керта а волаш бола ГДР партийни пачхьалкхении кулгалхой. СЕПГ VII-ча съезде яхача КПСС делегацена керте латта КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, съезда делегаташи хьаьшийи. Параде дакъа лоацарашка моаршал хоатташ дола къамаьл ше деш СЕПГ Хьалхарча секретара Вальтер Ульбрихта белгалдаьхар, СЕПГ ший VII-ча съездага йоагӀаш даьхача толамашта юкъе ГДР кагирхоша дика дакъа лаьца хилар, социализма гӀулакха шоаш тешаме болга, шоай болхлой-ахархой пачхаьалкхе шоашта дукха езалга цар хьахьокхаш хилар.

«Социалистически дай - мехна шоаш мутӀахьа хилар эггара дикагӀа шоай практически гӀулакхашца хьахьокх кагирхоша», аьлар В. Ульбрихта.

ХӀанзарча тӀехьен исторически дехкар сенах латт аьлча, белгалдаькхар цо, из латт, ГДР-е социализм хьальяьккхарах. В. Ульбрихта кагирхой тӀехьийхар къахьегаме кхы а доккхий толамаш дахара, Советски Союзацара доттагӀала чӀоагӀдара.

Кепайоазон тӀа хьалхагӀа хоам баь хиннача тайпара, Вьетнамера американски агресси харцахьа лоархӀаш йоккхий антивоенни демонстрацеши митингаши хиннай Нью-Йоркеи США дуккхача кхыча городашкеи.

СУРТА ТIА: Нью-Йорка улицашна гӀолла болх антивоенни митинге дакъа лоацараш.

Л. Ядрошкинова телефото
ТАСС фотохроника.

ПРОЛЕТАРСКИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМА УЙЛАНЦА

БЕРЛИН, 20 апрель. (ТАСС спецкор). Тахан диълагӀа ди да Германе Социалистически едини парте VII-ча съездо болх бу. Трибуна тӀа бувл республике бахача тайп-тайпарча наьхах бола викалаш. Партецарчеи социалистически дай - мехкацарчеи безамах, пролетарски интернационализма уйлах, Советски Союзацареи кхыча социалистически мехкашцареи дохаргдоаца доттагӀал чӀоагӀден шердеи гӀерташ хиларах дизза да цар деш дола къамаьлаш.

Селхан сайрийнарча заседане къамаьл даьча Германе Компарте ЦК Хьалхарча секретара Макс Рейманa белгалдаьккхар, ГДР-е социализм хьалъеш доахача толамаша керда низаш чудоссаду Малхбузен Германе къахьегамхошта демократически эргалонаш бахьан долаш цар лоаттабеча къовсаме аьнна.

Боннерча кердача коалиционни правительства политиках, аьна, ше дувцаш, М. Реймана теркам тӀабахийтар Европе малхбузен - германски империализмо доал дара маӀан долаш йола «европейски керда порядок» керда порядок оттае Бонн хьалхагӀа а сачна гӀерташ хилара.

КПГ ЦК Хьалхарча секретара хьадийхар мехка чухьа къахьегамхой хьашташта духьал ерзаяьи Европерча машара керам тӀатусаши йола ФРГ правительства кегаенна политика хувцилга.

ФРГ неонацизм дегӀайоагӀаш хилар, дерригача вахара милитаризаци еш хилар, антикоммунистически истери чӀоагӀъенна хилар хьа а хьекха, М. Реймана белгалдаьккхар, Малхбузен Германе низ бола легальни Коммунистически парти хилаиза ярг ца хилар. Советски Союзацеи цун Коммунистически партецеи айхха кхотаденна а долаш вай белгалдоаккхаргдолча Октябра 50 шу дизарах, аьлар дӀахо М. Реймана, вай пайда эзарга дӀахорча бетташка Германе компарте членаш дукхагӀа хилийтар духьа.

«Вай парти чӀоагӀа латт пролетарски интернационализма ларда тӀа,— белгалдаьккхар М. Реймана, — Коммунистически болхлойи партеша империализмана духьалара шоай гӀулакхаш цхьана чӀоагӀданза даргдоацаш лоархӀ вай, марксизма-ленинизма ларда тӀа дунен халкъашта юкъера коммунистически болам цхьоагӀо йолаши кхотабеннеи хилийтара новкъостал де гӀерташ да вай».

Тахан Ӏуйрина хиннача заседане социализм хьалъяь йоалача ханара парте лоархӀам яха доклад еш къамаьл дир СЕПГ ЦК секретара, ЦК Политбюро члена Эрих Хонеккера.

ГДР-е шерра социализм хьалъяр, белгалдаьккхар Э. Хонеккера, немецски болхлой - ахархой пачхаьалкхеи массе оагӀорахьа чӀоагӀъяр социалистически сообщества низ дӀахо чӀоагӀбара гӀулакха юкъе, дерригача дунен тӀа социализма влияни чӀоагӀъяреи шеръяреи гӀулакха юкъе вай лоашаргдола лоархӀамегӀага дакъа да.

Съезда трибуна тӀара докладчика дӀадийхар Германе Коммунистически парти — машар, демократи социализм бахьан долаш къонахчалца къовсам лоаттабер — ФРГ-йийхка хилар тӀера дӀадоаккхилга.

Э. Хонеккера мегаргйоацаш лаьрхӀар вежарашха йолча партешта чӀоагӀа бохам боаккхаш йола Мао Цзэ-дуна группа великодержавни, шовинистически, авантюристически политика.

Карлови Варашка хургйолча Европа коммунистически болхлойи партей совещанех лаьца ший дувцаш, белгалдаьккхар докладчика, Европерча машареи кхерамзалеи хьашташ маяххара долча цу вӀашагӀкхетара СЕПГ-с боккха лоархӀам беш хилар.

Германе Социалистически едини парте, аьлар ший къамаьл чакхдоаллаш Эрих Хонеккера, массаза а шийн эггара хьалхарча аргӀанара декхар лаьрхӀад КПСС-цара боевой содружество чӀоагӀъярах. Раьза хинна а доккхал деш а бакъде йиш йолаш да вай дерригача политически идеологически дешаех вай партешта хетараш бокъонца цхьатарра хилар. Вай парте дӀахо а ший низ кхоачаш мел дола хӀама дергда из боевой содружество бӀарга са санна лорайра.

У ТАНА ЗАЯВЛЕНИ

РАВАЛПИНДИ, 20 апрель. (ТАСС). «Вьетнамски халкъо ше къоастае еза Вьетнама кхел» ,— аьлар ООН-а Генеральни секретара У Тана, цун сийца Пакистана кхыча мехкашцарча гӀулакхий министра Пирзада отталаьча шун тӀа ше къамаьл деш. Из къамаьл ше деча хана цо белгалдаьккхар, «политически дипломатически методех пайда а эцаш мара машара наькъаца вьетнамски проблема къоастае йиш ца хилар». У Тана хьаллаьцар 1954 шера яьча Женевски соглашене ларда тӀа машара наькъаца из проблема къоастаянза ярг ца хилара хьакъехьа пакистански кулгалхошта хетараш.

Пакистано - индийски гӀулакхех лаьца ше къамаьл деш. У Тана шаккхе а мохк тӀахьийхар уж ши мохк вӀашагӀбаьккха лоаттабеш йола проблемаш къоастаяра машар бара. Атомни герза доаржа ца дара проблемех лаьца ООН Генеральни секретара аьлар, адамле халакьяра кхерам дӀабаккхара атомни термоядерни герза массанега а цӀендаь дӀалаккхийтар духьа къовсам лоаттабе беза дерригача мехкаша.

ЛадувгIа

22 апрель, 1967 шу.

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГӀалгӀайчен лаьттаделадерхо (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозненски рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачай программа. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Ашараш. 8.30 — «Къона тӀехье» (нохчий меттала). 8.45 — Москва. 15.45 — Репортаж. 15.55 — Ленин ваь 97 шу дизара хетаь передача. (Москвера трансляци)

УКВ: 9.00 — «Ты вершитель Ленинской мечты» яха музыкально-литературни передача. 9.40 — «Малх дӀабоабе йиш яц» радиоспектакль. 10.38 — А. Ленске кантата. 11.05 — «Ленин студент» яха передача дешархошта. 18.00 — «Даьй къонал» яха спектаклах оттаь композици. 19.04 — «Духьхьал» ашараш». Радионовелла. 20.00 — «Сийрдача ноахка» яхача передача монтаж. 20.59 — «Уж Иранера баьхкаб». Музыкальни вӀашагӀкхетар. 21.34 — Дерригсоюзни радиои телевиденеи эстрадни оркестра концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.00 — Бераьшта фильм. 18.20 — Сийлахьча биографе оагӀонаш. Пролетарски интернационализмана тешаме хилар. 18.40 — Киножурнал. 18.50 — «Париж, проспект Ленина» телевизионни фильм. 19.40 — Ленина вахаре музыка. Концерт-лекци. 20.30 — Шоана, бераш! 20.40 — «Ленин Польше» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахареи, культураи, промышленностеи отделий — 3-42-30; юрта бахамеи письмойи отделий — 3-42-28;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ02483 Заказ 1905